AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 10-tas | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 11-tą KOVO (MARCH), 1933 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

Jungtinės Valstijos Išleis Naujų Pinigų $2,800,000,000

Washington. — Federalė Valdžia nutarė išskleisti apyvarton palengvinimui šalies bankų kriziui. Tas reiškia, kad už apie $2,800,000,000 naujų Federalio Rezervo pinigų bus išleista. Buvo atmestas pasiulymas dėt valdžios kreditą užpakaly išleidimo popierinių pinigų čekių (scrip) formoje. Todel Iždo Sekretorius Woodin, paskelbė visai šaliai, kad valdžia atmetė tuos popierinius pinigus, nors jau įvairios valstijos buvo veik prisirengusios platint scrip pinigus ir buvo atspausdinę už keletą šimtų tukstančių dolerių vertės. Tokiu budu padaryta daug bereikalingų išlaidų.

Prezidentas Roosevelt, sušaukęs nepaprastą kongreso sesiją, prašė, kad jam butų suteikta karės laikų galia išvesti šalies žmones iš šio bankų krizio ir grietai perorganizuot valdžios skyrius tikslu prašalint išeikvojimus ir subalansuot sąmatą. Jisai teipgi pareiškė sekančiai: visi tvirtai stovintieji bankai turi buti atidaryti, idant pramonė galėtų judėti; kitus bankus reorganizuot, padėt juos ant tvirto pamato; turi but padaryti nauji amendmentai Federalio Rezervo Aktui, kad išleist daugiau pinigų; kad kongresas veiktų kuo greičiausiai; išleidimas naujų įstatymų sugrąžins bankus prie normalaus veikimo ir į trumpą laiką prekyba ir pramone vėl pradės veikt.

SLA. Centro Raštininką Kuopos Rinks

New York. — Pildančioji S. L. A. Taryba savo posėdy negalėjo išrinkti SLA. sekretoriaus. Trys Pildančios Tarybos nariai griežtai stovėjo už Viniką, ir trys griežtai nusistatę prieš. Viniko draugai jokios pamainos ar kompromiso daryti nenorėjo, ir jokių kitų pasiulytų kandidatų nepriėmė. Taip padėčiai susidarius, prieita kompromiso nuominuot du kandidatu, ir leisti SLA. nariams balsuoti. Daugiausia balsų gavusį kandidatą sutikta užtvirtinti. Kandidatais nominuoti A. Raginskas, iš Plymouth, Pa., buvęs ilgą laiką iždo globėju ir Dr. M. Vinikas. Balsavimas eis per visą balandžio mėnesį.

Kiek patirta, už Viniką stovėjo Gegužis, Gugis ir Mockus, prieš — Mikalauskas, Dr. Stanislovaitis ir Januškevičius.

NAUJAS ORLAIVIO IŠRADIMAS

Berlinas. — Pranešama, kad Dr. Robrach išrado naują orlaivį, varomą be propelerio. Orlaivis gali pakilt stačiai į viršų ir stačiai žemyn nusileist nors ir jo motoras butų sugedęs. Jis skrenda su pagelba sparnų sukinosi, kurie susideda iš trijų dalių. Jei šitas orlaivis pasirodys taip praktikoje kaip apie jį kalba išradėjas, tai bus padaryta didelė pirmynžanga aviacijos lauke.

ANGLIJA NORI SIULYT AMERIKAI $339,000,000

Londonas. — Anglijoj kilo sumanymas atmokėt Suvienytoms Valstijoms karo skolą antsyk, pasiulant tiktai $339,000,000. Dabar Anglija moka kas pusmetis po mažiau neg $100,000,000. Viso Anglija skolinga Amerikai $4,499,500,000.

PER PUSPENKTO TUKSTANČIO STUDENTŲ

Kaunas. Lietuvos, Vytauto Didž., universitete dabar yra 4.554 studentai iš jų 1.384 moterys. Daugiausiai, apie trečdalį, studentų yra teisių fakultete, o mažiausiai — evangelikų teologijos fakultete — tik 22. Seniausias Lietuvos universiteto studentas turi 55 metus amžiaus, o jauniausias — 15 metų. — Tsb.

GVARANTUOTA VISIEMS KENČIANTIEMS NUO

Skausmų Pilve
Geso — Rugšties
Nesuvirškinimo, Etc.

Sunkiausios ligos yra lengva išgydyt del PEPSINIC SELTZER arba gražinam pinigus. Butinai nusipirkit bonką šiandien nuo Jusų Vaistininko arba rašykite: — PEPSINIC SELTZER CO. Worcester, Mass.

Atminkite Garantiją

Vaizdai ir Žmonės Vėliausiose Žiniose

1—Tipiški kiniečių kareivių pulkai apkasuose pasitiko japonų upuolimą Jehol provincijoje. 2—Atstovas L. W. Douglas iš Arizonos, kurs buvo pask'rtas sąmatos (budget) direktorium Roosevelto administracijoje. 3—Buvusi prezidentienė Hoover duoda vardą naujam orlaiviui, Ranger, Norfolk laivyne.

Uždarė Bankas, Kad Sustabdyt Aukso Spekuliaciją ir Pertvarkyt Bankinį Biznį ant Pasitikėjimo Pamatų

Washington, kovo 6. — Prezidentas Rooseveltas stvėrėsi griežtų priemonių dabartiniame kr'zyje, kurį pergyvena bankai, kurie daugely valstijų turėjo užsidaryti, o kitur suvaržyti išmokėjimus. Tomis pačiomis priemonėm's, stengiamąsi išlaikyti šalies turtą ir neleisti auksui ir sidabrui išplaukti į užsienį, kur eina plati spekuliac'ja Amerikos doleriais.

Prezidentas, pasinaudodamas karo laikų sute'ktomis prezidentui galiomis, išle'do proklamaciją, kuriąja uždarė bankus visoje šalyje penkioms dienoms, uždarė eksportuoti į užsienį auksą, sidabrą ir pin'gus ir pinigų kontrolę pavedė iždo sekretoriui Woodin, kuris gali per "bankų šventę" leisti savo patvarkymus.

Taipgi skubiai pašaukė kongresą sus'rinkti specialei sesijai pereitame ketvirtadienį svarstyti bankų krizį ir patiekti priemones bankinei sistemai išgelbėti.

Sustabdymas finans'nių transakcijų paliečia ne tik bankus, bet kiekvieną finansinę ar kredito įstaigą, paskolų draugijas (spulkas) ir net pavienius asmenis.

Uždraudimas eksportuoti auksą yra lygus Amerikos nuėjimui nuo aukso pagrindo. Bet iždo sekretorius sako, kad nežiurint to embargo auksui, Amerika nuo aukso pagrindo nenueis.

Taipgi buvo dedama pastangų palengvinti šaliai pergyventi "bankų šventę". Iždo sekretorius Woodin paskelbė, kad pirmiausia turi buti rupinamąsi, kad algos darbininkams butų išmokėtos.

Taipjau leistas apribotas bank'nis veikimas. Bankai gali prileisti renduotojus pr'e saugiujų dėžučių. Gali mainyti pinigus. Kaikur gali priimti ir išmokėti čekius už atgabentą maistą ir žiurėti, kad maisto prigabenimas nebutų sutrukdytas del pinigų stokos. Gali primti mokėjimus. Gali išmainyti valdžios išduotus čekius, taipgi depozitus, kurie dar nebuvo įtraukti į knygas. Bet jokie išmokėjimai negali buti daromi auksu ar aukso certifikatais.

Sovietai Atsisako Lygai Gelbėt

Maskva. — Tautų Lygos komitetas, iš 19-kos tautų, kreipiasi į Sovietų Rusiją, kad ji prisidėtų prie tarptautinio veiki mo sustabdymui Japonijos imperilistiškų žygių Kinijos link. Sovietai nepriėmė Tautų Lygos pakvietimo, sakydami, kad jie nori taikos ir smerkia imperialistų žygius, tačiau tame Tautų Llgos tarptautiniame veikime dalyvaut negali. Priežastis nedalyvavimo esanti ta, kad tie patys Tautų Lygos nariai, kurie Sovietus kviečia, nėra dar Sovietų Rusijos iki šioliai pripažinę, ir taipgi iš 22 tautų, Tautos Lygos dalyvių dar 13 nėra pripažinę Sovietų Rusijos. Taigi tokiais ir kitokiais sumetimais, bolševikai atsisakė bendrai veikt su Tautų Lygų Tolimųjų Rytų klausime.

Vienok Tautų Lyga įžiuri Sovietų viltį ant Suvienytų Valstijų politinių pasikeitimų valdžios aparte, kurie tikisi, jog netrukus Prez. Roosevelto administracija Sovietus pripažins, o su jų pripažinimu pasikeis ir Tolimųjų Rytų politika.

SOVIETŲ RUSIJA SAUGOJA MANDŽIURIJOS RUBEŽIŲ

Iš Maskvos pareina gandai, kad Sovietai ant vadinamo Mančukuo rubežiaus turi sutraukę gerai prirengtos 200,000 kariuomenės, pasirengusios stot mušin bile vieną minutą. Jų buvainė parinkta Khabarovske. Kariuomenė apginkluota kanuolėmis, tankais, bombiniais orlaiviais, artilerija, ypatingai esą geri karo orlaiviai iš plieno padaryti, vokiško tipo.

Ir jei tik karė iškiltų tarp Japonijos ir Sovietų Rusijos, tai Rusija tuojau pasiųstų 600,000 raudonosios armijos sustiprinimui jau ten esančios. Gi paskui jos, sektų 3,000,000 atsarginių, kurie gali but pašaukti frontan paskelbus mobilizaciją.

Kaip matoma, Sovietų Rusija jau yra pasirengus atsakančiai atremt Japonijos antpuolius. Dabar liekasi tik susisiekimo klausimas, kuris nėra ganėtinai išvystytas, o ypatingai skubam kariuomenės pervežimui.

SUKILIMAI SOVIETUOSE

Tokio, Japonija. — Japonijos spaudą skelbia, kad Sovietų Rusijoje pasireiškė didžiausi sukilimai visoje Sovietų Rusijoje. Žmonės del bado ir šalčio 20 dieną sausio puolė Maskvos Kremlį, tačiau buvę kariuomenės ugnim atmušti, kur žuvo 400 žmonių. Taipgi ir Irkutsko rajone esą 80,000 sukilo prieš bolševikų valdžią. Kas ypatinga, kad tame sukilime, patys komunistai dalyvavę.

Hitlerininkai Valdys Vokietiją

Berlynas. — Šeštoje kovo dienoje įvyko Vokietijos Re'chstago rinkimai. Tuose rinkimuose hitlerininkai su taut'škais monarkistais laimėjo visišką daugumą balsų ir tokiu budu jie dabar Vokietiją valdys.

Naujajį reichstago sudaro sekančiai partijų sugrupuoti atstovai: —

Hitlerininkai — 288 (pirmiau buvo 196). Socialdemokratai ir valstybės partija — 125 (buvo 123.) Komunistai — 81 (buvo 100). Katalikų centras — 73 buvo 69). Bavarijos liaudininkai — 19 (buvo 19). Kitos mažos partijos — 8 (buvo 24). Prusijos seimo, tikimąsi, atstovų bus iki 470.

Hitlerininkai turės 207 atstovų, nacionalistai — 43, centristai — 67, valstybės partija —3, socialdemokratai — 79 ir komunistai — 63.

Hitlerio kabinetas rytoj susirinks ir nutars kada sušaukti reichstago susirinkimą. Tečiaus reichstago posėdis busiąs trumpas. Atlikus butiniausius reikalus ir suteikus Hitleriui nepaprastą galią, reichstagas išsiskirstysiąs dviems metams, o šalį per tą laiką Hitleris valdys be jokio reichstago.

Nors hitlerininkai su n'ciona-lista's ir turi absoliutę didžiumą balsų reichstage, bet jie v'stiek nenorį reichstago, ir nori apseiti be jo. Reichstagui esant vistiek jiems tektų a škint ir teisinti reichstagui savo žygius ir susilaukt iš opoz'cijos aštr'os kritikos. Todel per dviejus metus reichstagas nelaikysiąs posedžių, kad Hitlerio gaujos galėtų p'lniausia sauvaliauti ir naikinti Vokietijoje paskutinius demokratijos likučius.

Nankingas Stiprina Apsaugą Šiaurėse

Šangajus. — Maršalas Čang Hsiao-liangas rezignavo kaipo Š aurinės Kinijos militariškas vadas ir prisiėmė ant savęs kaltę už prarad'mą Jehol provinc'jos. Nankinge šį įvykį laiko už atidarymą kelio išplėtot Nankingo galybę ir padaryt šiaurinę Kiniją "tikrą Kinijos dalį". Maršalas Čang savo rez'gnacijoj tarp kitų faktų pareiškė: kad jis ne'špildė savo pareigas nė valdžiai nė žmonėms; kad Jehol provincijos praradimas davė jam suprast, jog jisai yra netinkamas vadovaut; kad jo mirtis nesuteiktų jokios naudos valdžiai; todel, jis prašo valdžios leist jį rezignuot ir į jo vietą paskirt gabų žmogų.

Didžiuma sutinka, kad maršalas Čang rezignuotų ir kiti butų grietai baudžiami už neištikimybę. Generolas Tang Yu-lin, Jehol provincijos gubernatorius buvo suaršetuotas už išdavimą. Kaikurios žinios paduoda, jog tuojaus po arešto, generolas Tang buvo užmuštas. Šis gubernatorius bėgo iš Čengteh, ka'p t'k prieš japonų užėmimą.

Manoma, kad generolas Čiang Kai-šek, vyriausias komandierius ir kiti Nankingo valdininkai susitars ir bendrai paskirs stiprų vadą už'mt vietą maršalo Čang ir vadovaut apsiginime prieš užpuolimus ir apmalšyt karo "lordus". Ho Ying-čing, Nankingo Karės Ministeris yra nužiurėtas kaipo vienas iš kandidatų į tą vietą. Generolas Chiang, kurs keliauja į Peipingą, buvo sustojęs Paotinge, kur išleido atsišaukimą, raginantį šaliai mobilizuot's ir save kaltino už Jehol įvykį, kad jis ten nebuvo. Jisai pasmerkė silpną apsaugą ir kaikurių generolų ne'štikimybę.

Mukden, Mandžiurija. — Kupei Pass, tarp Čengteh, Jehol City ir Peiping, buvo užimtas japoniečių, tai japonų rankose yra v'sa D'džioji Siena į pietus nuo Jehol provincijos. Su šiuo baigiasi japonų užpuolimas del padidinimo Mančukuo provincijos. Kiniečiai tvirtai gynėse prieš japonus daugelį vietų. Kada japonai užėmė Kupei, kiniečiai buvo priversti bėgt link Peipingo 65 mylias į piet-vakarus nuo Kupei. Japonai iš lėktuvų metė bobas ant pasitraukančių kiniečių. Japoniečiai stato įgulas Didžiosios Sienos keliuose, kurie buvo kiniečių fortifikacijos nuo pastatymo laikų trečiame šimtmety, prieš Kr. g., kaip apsaugos prieš totorų puolimus.

Ištyrinės Ginčą Tarp Colombia ir Peru

Ženeva. — Tautų Lygos Taryba šiandien pradėjo ruošti raportą del sutaikinimo ginčo tarp Colombia ir Peru kas link Leticijos. Peru nusistatymas ir atsinešimas kas link priėjimo prie sutaikinimo nepatenkina Tautų Lygos Tarybą, tai pastaroji davė autoritetą komisijai iš trijų pagamint raportą, kurs bus išduotas kovo 15-tą dieną. Iki šis raportas nepriimtas, susitaikmo durys pasilieka atidarytos. Lygiai tokia eiga buvo pasekta ginče tarp Kinijos ir Japonijos.

Eduardo Santos, Colombijos atstovas prašė Tautų Lygos paskubinti padėt užba'gt šį ginčą, nes kuo ilgiau tęsis, tuo daugiau Peru valstijos užpuolikai išnaudos užkariautą kraštą. Santos teipgi pareiškė, kad Colombija negali sutikt su Peru valstybės kaikuriais reikalavimais.

Perversmas Nepavyko Grekijoje

Atėnai. — Generolas Plastiras, 1922 metų perversmo vadas, buvo įsteigęs militarišką valdžią ir paskelbė karės stovį per visą Grekiją. Vienok generolo Nikolo Plastiro antra diktatorystė laikėsi tiktai per aštuonlika valandų ir jis buvo priverstas bėgt iš Grekijos, nes yra išimtas įgaliojimas jį suareštuoti. Karės stovis yra atšauktas ir žmonės vėl rup'nasi savo paprasta's reikalais.

Buvęs premieras Panajoti Tsaldaris, rojalistų partijos vadas, kurs laimėjo nedidelę balsų didžiumą Bute, sekmadienio rinkimuose, jau pradėjo įsteigt trečią valdžią Grekijoj bėgy dvidešimts keturių valandų.

Kadangi Eleutherios Venizelos, žymus Grekų valstybės vyras ir tvirtas republikonas nusprendė pasilikt opoz'cijos vadu, žmonės jautė mažiau baimės, del monarchijos grąžinimo.

Generolas Kondylis, diktatoryscių naikintojas, lošė vadovaujamą rolę toj perversmo dienoj. Jisai skubiai sušaukė militariškas spėkas, grąsino maršuot ant sostinės ir privertė generolą Plastiras perduot valdžios reikalus M. Tsaldariui, kurios paskutiniame rojalistų kabinete generolas Kondylis laikė karės portfelį.

Generolas Kondylis, gen. Plastiro konkurentas, lengvai surado militariškos paramos nugriaut diktatorišką režimą. Tiktai du armijos pulkai ir vienas oro korpuso eskadronas rėmė generolą Plastirą. Pastarasis bijojo, kad rojalistai nebandytų atkeršyt jam už penkių rojalistų ministerių nuteisimą mirties bausme, kada jie vedė sukilimą, laike kurio karalius Konstantinas buvo prieverstas apleist sostą, 1922 metuose. Buvo įsakyta Plastirą suareštuoti, bet negalėjo surast. Yra gandai, kad jis išlėkė į Egiptą lėktuvu.

Hitleris Jau Reikalauja Koridoriaus; Gal Netrukus Pareikalaus ir Klaipėdos?

Vokietijos kancleris Hitleris vieno Anglijos laikraščio atstovui pareiškė, kad pirmas jo siekimas užsienio politikoj, tai grąžinti Vokietijai lenkų koridorių, (teritorijos juostą, kurią Lenkija jungiama su jura), nes toj srity gyvena daugiausia vokiečių ir tos srities atėmimas iš Vokietijos esanti didžiausia taikos sutartim padarytą neteisybė.

Hitleris jau ankščiau skelbė tokį reikalavimą, bet dabar kai jis tai kalba kaip Vokietijos kancleris, jo pareiškimas turi jau kitokią vertę. Lenkų koridoriaus klausimas netolimoj ateity gali tapti gyviausiu tarptautinės politikos klausimu.

Pro šitokį Hitlerio pareiškimą ir mes, lietuviai, negalime praeiti visai šaltai. Hitlerio norai, žinoma, nesibaigią vien lenkų koridoriaus panaikinimo reikalavimu. Jie be abejonės, gali pasiekt ir Klaipėdos kraštą.

Dėl Klaipėdos krašto jau esame turėję su Vokietija daug nesusipratimų. Dabar naujų nesusipratimų galimumai keleriopai padidėjo.

LIETUVIAI!
SKAITYKYT ir PLATINKIT AMERIKOS LIETUVIO

LIETUVIAI AMERIKE

Long Island, N. Y.

Long Islandiečiai šventė 15-kos Metų Lietuvos Neprigulmybės sukaktuves, va vasario 18, Lietuvių Piliečių Svetainėje, Port Jefferson, N. Y.

Šioji diena prisimena tartum Lietuvoje per atlaidus, kur sutraukdavo žmonių mi nias iš visų kraštų. Mat ir oras toje dienoje buvo labai gražus, todel Lietuviai iš visų kampų šios ilgos salos susiėję, nustebino čionykščius gyventojus tokiu masiniu susirinkimu.

Apie 8-tą val. vakare prasidėjo programas. A. Lapė vaidino prologą "Paskutinis Lietuvis ant Žemės", labai gerai suvaidino, kad matėsi nekuriuos braukiant ašaras nuo veidų. Tiesiog sakant, labai buvo tinkamas šis prologas šiam pokiliui. Po vaidinimo šio vakaro Pirm. G. Jokubaitis, paaiškino programą, perskaitė Lietuvos Neprigulmybės Paskelbimo Aktą ir paprašė visus atsistojimu pagerbti kovotojus ir žuvusius už Lietuvos Nepriklausomybę. Taipgi tapo sugiedotas Lietuvos Himnas.

Toliau sekė kalbos. Kalbėjo Vice-konsulas P. Daužvardis, jo kalba buvo labai rimta ir turininga, užsitęsė mažne valandą laiko. Jis savo kalboje ragino Lietuvius dirbti išvien, nes kitaip einant nieko neatsieksime. Taipgi ir jaunuoliams priminė (kurių čion buvo labai daug susirinkę), kad jie daugiau mėgintų susipažinti su Lietuvos jaunuoliais, su jais susirašinėti, o kas išgali — nuvažiuoti Lietuvon, sako — nėra mažiausios abejonės, kad jųs pamėgsit savo tėvų šalį — Lietuvą. Baigdamas kalbėti paragino Long Islandiečius truputį pasidarbuot organizavime Vilniaus Vadavimo skyrių, prisidedant po keletą centų per metus del vadavimo musų sostinės Vilniaus, kurs mum per amžius priklausė ir t u r ė s mums grįžti, jei tik mes visi po trupučiuką pasiaukausime. Kitas kalbėtojas buvo vietinis Advokatas Carol J. Heyser (amerikonas), jis pabrėžė savo kalboje, kad Lietuviai yra darbštųs ir kantrųs, kurie nustebino visą pasaulį paskelbdami Lietuvos Nepriklausomybę, ir kaipo tokius, jis kvietė dar stipriau dirbti organizuojant panašius masinius susirinkimus, per kuriuos galima daug ką ir čia Amerikoje atsiekti; be vienybės, be jokio sąryšio sunku kas rasti.

Po prakalbų tapo sulošta komedija viename akte "Susitikmas Miegamam Kambarije", veikalukas trumpas bet lošėjai sulošė pusėtinai gerai ir kas mylėjo pasijuokti, tam čia buvo proga.

Po viskam prasidėjo šokiai, kurie tęsėsi iki 2-jų ryto. Šokius griežė P-lės Spurgiutės.

Šis parengimas buvo suruoštas per Vaizbos Butą ir Piliečių Kliubą, kurie turėjo labai didelį pasisekimą, ir todel ateityje dirbant išvien kaip musų kalbėtojai minėjo, musų trusas atneštų daug naudos musų kulturiniame gyvenime. Todel gerbiami, Long Islandiečiai, dirbkime visi išvien!. Visi už vieną — vienas už visus, tada musų spėkos nežus.

Ten Buvęs

Philadelphijos Šv. Kazimiero parapijos choras, lošėjai, kurie išpildė veikalą "Atsišaukimas į pasaulį Vilniaus Vadavimui". Šis veikalas buvo suvaidintas vasario 16-tą dieną, Lietuvos nepriklausomybės 15 metų sukaktuvių minėjimo iškilmėje. Viršuje yra atvaizda visų ypatų, kurie ėmė dalyvumą šio veikalo atvaidinime — iš viso virš 60 choristų ir mokyklos mokinių. Veikalas buvo suvaidintas po vadovyste Stasio Barausko, gabaus poeto, rupestingai ir labai tinkamai. Ypač Elzbieta Mostaitė kaipo "Lietuva" labai sužavėjo visus atsilankiusius. Ji laikė trispalvę Lietuvos vėliavą rankoje ir pasirodė lyg debesyse, su tam tikra priruošta elektros šviesa, nušvietė labai palengvai ir vėl pranyko visų akyse. Publika labai gerėjosi ir nebuvo galo delnų plojimams. Taipgi buvo sudainuota "Lietuviais Mes Esame Gimę" ir "Ei Pasauli, Mes Be Vilinaus Nenurimsim", vadovaujant J. Hodeliui. Platesnis aprašymas tilpo "Amerikos Lietuvy" nr. 9-me.

Lauras Žvirblėnas

Philadelphia, Pa.

Nors susivėlyta pranešti spaudai, bet kaip ta patarlė sako, "geriau vėliau negu niekad". Taip ir dabar, susivėlyta, nes greičiau ir negalima buvo atlikti.

Žinių pas mus eilbės, tik bėda, kad mažai randasi pranešėjų. Svarbiausios žinios tačiaus tos, ką liečia lietuvių judėjimą ir darbavimąsi lietuvybės labui, kurios jima musų tautos vardą ir jos prakilnius siekius ir idealus.

Nors neišpasakytai esam prispausti sunkiu dabartiniu ekonominiu laikotarpiu, vienok lietuvių įgimtas patvarumas ir pasišventimas, prakilniuose tautos reikaluose, viską apgali.

Dar neišdilo mintis iš pereito meto. VV. pikniko laikų kaip vėliai susidaręs VV. Sąjungos Komitetas surengė pasekmingą balių vasario 18 d., 1933, Lietuvių Muzikalėj Svetainėj, musų lakunų naudai. Jame dalyvavo su virš 300 žmonių, vieni su įžangos ženklais kaip tai Lietuvių Muzikalės Svetainės B-vė, Gedimino kliubas, Šv. Jurgio dr-stė ir Lietuvių Piliečių "in corpore". Balius visais atžvilgiais nusidavė gerai.

Padarius apyskaitas vasario 23 d., 1933, V.V. Sąjungos Komitetas pelnė $63.25. Palikus $4.25 komiteto išlaidų reikalams, musų lakunams paskirta $59.00. Kaz. Valys, kuris buvo įgaliotas parinkti aukų "Pirmo Lietuvių Skridimo per Atlantiką New York—Kaunas, 1933", gavo sekančius tam tikslui Lietuvius remėjus: Dr. Ig. Stankus — $5.00, Frank Mockus — $5.00, Wm. Valenis — $5.00, Aleks. Šimaitis — $5.00, Simonas Urbonas — $5.00, M. M. Milienė — $5.00, Juzė Vilkienė — $1.00, Juozas Kavaliauskas — $5.00 ir Ona Sprindienė — $5.00. Patsai rinkėjas, Kaz. Valys aukavo $25.00. Viso $66. Iš tų perdavė kapt. Dariui $61. likusius $5.00 pridavė VV. Sąjungos Komitetui, kuris pridėjo prie baliaus pelno $59.00, kas sudarė $64.00, kurie pasiųsta vasario 28 d., 1933, A. Kalvaičio, Lietuvio Konsulo adresu, Chicagon.

Šiuo pasidarbavimu, V.V. Sąjungos Komitetas užbaigė darmą musų lakunų naudai. Dabar lieka mums tik jiems linkėti gerai prie kelionės prisirengti, laimingai perskristai Atlantiko vandenyną, taip, kad jų pasišventimas ir musų pasidarbavimas aukų reikale, žymiai įrašytų pasaulio aviacijos istorijon lietuvių vardą.

Visiem dalyvavusiems baliuje, kaip pavieniams, taip ir draugijoms, visiems darbininkams ir darbininkėms, aukautojams, visiems, kurie bent kokiu darbu prisidėjo prie surengimo šio pasekmingo baliaus lakunų naudai, Vilniaus Vadavimo Sąjungos Komitetas šiuo taria viešą AČIU. Gegužio 7-toj arba vėliau, kuomet musų lakunai pasikels į oro dausas, kur jųjų drąsa, žinojimas ir, sakysim, orlaivio "Spirit of Lithuania" atlaikymas prieš visus Gamtos nepatogumus, bus jų problema, kurią jie beskrisdami turės išrišt. Viso pasaulio lietuviai skridimo laikotarpiu budės ir tėmys kaip musų drąsiems lakunams kelionėje sekasi.

Z. Jankauskas,
V.V. Sąjungos Skyriaus, rašt.

Philadelphia, Pa.

DAININININKĖS MICKUNAITĖS KONCERTAS

Philadelphijos lietuvių pasididžiavimas artistė—dainininke, p-lė Emilija Mickunaitė, kuri dainavo 3-čio kovo, 1933, vietinėje garsioje svetainėje The Academy of Music. Svetainė buvo kupina puikiausios publikos, taip vyrų, kaip ir moterų. Ji — Mickunaitė, sulig programos (mat, buvo kartu ir muzikos koncertas), sudainavo lietuviškai ir kitose kalbose, aštuonias dainas. Žavėjantis jos balsas, o kartu ir deivės grožė, užkerėjo visus—visi jai plojo delnais, kaip, regis, pamatę tikrąją daugaus grožės ir dainos deiją dangaus deivę grožės ir dainvę. Todelei ir man s e n i u i muza diktuoja jos pagarbai ve šiuos žodelius:

"Bežiurint į veidą
Gražios Mickunaitės,
Vaizdenos jos esmėj
Butybė dievaitės;
Grožybe ir daina —
Ji visus žavėjo,
Taip jos, it lakštutės,
Balselis skambėjo...."

Senas Kanklininkas

Philadelphia, Pa.

"Amerikos Lietuvy" nr. 9-tame tilpo aprašymas iš Philadelphijos apie Lietuvos Nepriklausomybės Šventės paminėjimo įspudžius. Rašėjas "Lauras Žvirblėnas" aprašydamas apie choro—lošėjų grupės paveikslą paminėjo sekančiai: "Mat, girdėjau, kad jis K. Dryža, savo lėšomis nufotografavo ir (veltui) visiems vaidilioms tą paveikslą po vieną davė". Ne brolau, aš nesu milijonierius. Kas norėjo paveikslą įsigyti, tas turėjo užsimokėti 50 centų, o užtyką nė vienas negavo; tik išskyrus tuos paveikslus, kurių klišės buvo daromos patalpinimui į laikrašius. Šiuos paveikslus parupino darbuotojas spaudos platintojas ir korespondentas, o visi kiti užsimokėjo po 50c už lošėjų paveikslą. Veikėjai nufotografuoti ant kito paveikslo atskirai, kurie norėjo įsigyti paveikslą, turėjo užsimokėti po 41.00. Todel, neprivalo nė vienas manyti, kad kam nors buvo paveikslai duoti už dyką, nors taip ir buvo pagarsinta. Todel, aš darau pastabą, kad neiškiltų nesusipratimai tarp tų ypatų, kurie jau yra ėmę paveikslus. Tiesa, parupinau, kad paveikslas butų nuimtas ir klišes padariau savo lėšomis, bet kas norėjo įsigyt paveiksą, turėjo užsimokėti.

K. Dryža

LIETUVIAI!
SKAITYKYT ir PLATINKIT AMERIKOS LIETUVĮ

New York, N. Y.

ŠIS TAS IŠ NEW YORKO IR APIELINKĖS

S.L.A. Pildomosios Tarybos suvažiavimas, kuris prasidėjo ir užsibaigė pereitą savaitę, naudingų vaisių organizacijai neišdavė. Nors p. S. Vitaitis "Tėvynės" 9-me numery ir pasiskubino pasigirti, kad metinius valstijoms raportus jau užbaigė ir kad "laikinam sekretoriui, p. S. E. Vitaičiui ir Dr. M. J. Vinikui, kuris gelbėjo šį darbą atlikti, prisiėjo sunkokai padirbeti, kol tuos raportus "prirengė". Tačiaus tikrenybėje taip nė nebuvo. Kas ištikro atsitiko tai ve kas:

Laikinai einąs sekretoriaus pareigas, p. Vitaitis, pasijutęs, kad savo naujam darbui nelygus, pasikvietė talkon D-rą Viniką, kuris iš eilės taip-gi pasijuto esąs ne savo torielėje, ir kitokios išeigos neturėdamas kreipėsi į buvusį S.L.A. Sekretorių, A. B. Strimaitį. Pastarasis nuo siųlomo darbo atsisakė. Matydami, kad raportų laiku neįstengs priruošti, nauji raštinės bosai nusprendė nusisamdyti pati actuary, p. Gould, kad atliktų už juos tą "sunkoką" darbą. Taigi raportus S.L.A. Centro bosams prirengė actuary Young, o ne Vitaitis ir Vinikas. Pasigyrimas, matomai, paruoštas tam, kad S.L.A. narius suklaidinti. Atskaitos, kurios pasirodys liepos mėnesy, paduos tikras skaitlines, kiek už tą darbą p. Gould yra užmokėta.

Jeigu dadėti prie užmokesčio p. Gould ir mokamą dabar D-rui Vinikui algą, tai tuomet tik paaiškės, kaip brangiai naujasai S.L.A. prezidento patvarkymas organizacijai apsieina. Nežinau kiek D-rui Vinikui mokama, bet netikiu, kad jisai vien iš pasišventimo organizacijai ar p. Vaitaičiui pagelbon butų atėjęs. Gi p. Gould kaip girdė jau už panašius darbus ima net $50. į dieną. Keturios savaitės "sunkoko" darbo gali organizacijai pusėtinai brangiai atsieiti.

Kovo 4 d., "Vienybės" svetainėje, Brooklyne, įvyko Vienybės Spaudos metinis seimas. Naujoji valdyba dabar susideda iš 9 narių. Valdyba pasidalinus į dvi pusi: vieną pusę vadovauja Strumskis, o kitą — Ginkus. Strumskis turi 5 šalininkus, o Ginkus tik du. Taigi Strumskio frakcija, taip sakyti, vadovaus "Vienybės" nusistatymą. Bet iš kur pinigus ims tolesniam "Vienybės" leidimi, tai jau kitas klausimas.

Pilnų žinių kas link S.L.A. sekretorystės po rankai dar neturiu, bet p. Vitaitis kandidatu į sekretorius nebus. Kandidatais į sekretorius busią D-ras Vinikas ir tulas Raginskas iš Wilkes Barre. Pirmasai, kaip jau žinoma, pereito Seimo liko atmestas todėl, kad savo kuopoj laikę rinkimų buvo suspenduotas. Gi antrasai kartą jau buvo kandidatu į S.L.A. sekretorius, bet kodėl jis nuo kandidaturos atsisakė — priežastis tuo tarpu dar man ne visai aiški, bet ketinu pasitejrauti ir ateinančiame "Amerikos Lietuvio" numery apie viską pilniau parašysiu.

Reporteris

KELIAUK Į LIETUVĄ

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

Iš New Yorko į KLAIPĖDĄ Per Gothenburgą

GREITA KELIONĖ į LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ

"BALTASIS ŠVEDŲ LAIVYNAS"
PIGIOS LAIVAKORTĖS

Išplaukimai iš New Yorko:

Drottningholm,	Kovo 18 d.
Kungsholm,	Balandžio 1 d.
*GRIPSHOLM,	Balandžio 22 d.
*KUNGSHOLM,	Gegužės 8 d.
Drottningholm,	Gegužės 20 d.
*GRIPSHOLM,	Gegužės 27 d.

*Lietuvių Ekskursija.

Informacijų ir laivakorčių kreipkitės į vietinį agentą.

SWEDISH AMERICAN LINE
21 State St., New York, N. Y.
Chicago, Ill. 181 N. Michigan Ave.
BOSTON, MASS. 10 State St.
DETROIT, MICH. 73 Monroe St.

Philadelphia, Pa.

Vasario 19 d., 1933, Lietuvių Muzikalėj Svetainėje, atsibuvo minėjimas 15 metų sukaktuvių Lietuvos Neprigulmybės. Kaip iš vakaro ant baliaus, žmonių prisirinko pilna svetainė, dabar atsilankė dar daugiau. Rašytojui šios žinutės perskaičius sėdynėse ir aplink sienas sėdinčius, suskaityta 450 klausytojų.

Apvaikščiojimą surengė Lietuvių Muzikalės Svetainės B-vė ir Gedimino Kliubas, prisidedant VV Sąjungos skyriui. Programa buvo ganėtinai žingeidi, tik per labai ilga, nes pradėjo kaip 2-trą v. po pietų ir baigėsi kaip 7tą v. vak. Minėjimo rengėgai, davė progos čia gimusiam musų jaunimui pasirodyti viešai ant scenos. Na, jų ir buvo visokio lavinimosi: dainų, piano, smuikų. Gerai, tegul musų jaunimas praktikuoja, gauna drąsos, prisitaikymo prie scenos, miklumo, gestikos, scenos ir kitų—aistetiškų apsėjimų, kurie labai reikaling turėti išėjus prieš publiką. Programą vedė N. Mankevičia, Lietuvių Muzikalės Svetainės pirmininkas.

Pažymėtinas dalis programos atliko Ukrainiečių šokikai, jaunuoliai ir jaunuolės. Puikiai ir mitriai šoko liaudies ir "kamarevskus" šokius. Iš lietuvių p-nia Vitaitienė sudainavo žavėjančiai. Principalis tos dienos kalbėtojas buvo S. Vitaitis, "Tėvynės" red. ir laikinasis SLA. sekretorius. Kalbėjo taipgi Dr. Klimas, Jonas Grinius, A. Tvaranavičia, Dr. Stankus ir kun. Žukauskas; angliškai-Ukrainietis, baigęs Temple Universitete teisių skyrių.

Z. Jankauskas

Reikalingas Skelbimų Rinkėjas

Žmogus mokąs Lietuvių, anglų kalbą, turįs gabumus ir patyrimą versle, gali padaryt puikų pragyvenimą berenkant garsinimus. Del platesnių informacijų, kreipkitės Amerikos Lietuvio ofisan, 14 Vernon gatvės, Worcester, Mass.

! ŠVIESKIMES !

REIKALINGI TUOJAU

AMERIKOS LIETUVIUI pavienių numerių

PARDAVINĖTOJAI

Jei pats negali, gauk mums kokią krautuvę, kuri galėtų tai padaryt. Mes prisiųsime laikraščio numerių sulig reikalavimo.

Amerikos Lietuvio pavienių numerių pardavinėtojai gauna 50 nuošimtį.

Amerikos Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose — $1.50; Lietuvoje — $2. Kas užrašys ir prisiųs mums vieną naują skaitytoją, tas gaus dolerio vertės knygų DOVANAI pasirenkant iš musų katalogo. Kreipkitės —

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St. Worcester, Mass.

TIESIAI Į KLAIPĖDĄ
be persėdimo
METINĖ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ
Rengiama vadovybėje
Amerikos Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos
GARLAIVIU
"BERLIN"
Išplauks iš New Yorko Gegužės 10 d.

Trečios Klasės Kainos:

Iš New Yorko į Klaipėdą	$ 92.00
Į Klaipėdą ir atgal	153.50

Pridedant Jung. Valst. Taksus.

Informacijų kreipkitės į

COSMOPOLITAN TRAVEL SERVICE
J. AMBRAZIEJUS ir E. RUDNIKAS SAV., 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
"NAUJIENOS" 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc., 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
A. S. TREČIOKAS, 197 Adams St., Newark, N. J.
"DIRVA", 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio.
JOHN SEKYS, 433 Park St., Hartford, Conn.
PAUL MOLIS, 1730 — 24th St., Detroit, Michigan.

NORTH GERMAN LLOYD
Linija Garsių Garlaivių
BREMEN IR EUROPA

P. BARTKEVIČIUS, 678 No. Main St., Montello, Mass.
J. J. URBŠAS, 187 Oak St., Lawrence, Mass.
J. ŽEMANTAUSKAS, 130 Congress Avenue, Waterbury, Conn.
A. VELECKIS, 503 South Ave., Bridgeport, Conn.
C. J. WOSHNER, 1921 Carson St., S. Pittsburgh, Pa.
A. VARAŠIUS, 1200 Carson St., 206 All Nations Bank Bldg., Pittsburgh, Pa.
LITHUANIAN VIENYBĖ PUBLISHING CO., 193 Grand St., Bklyn, N. Y.

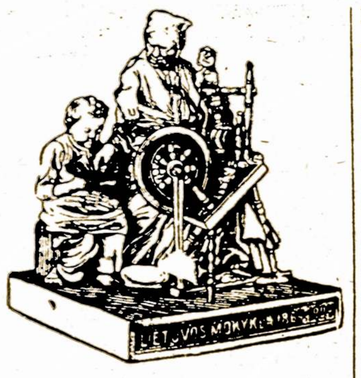

JAUNIMO SKYRIUS

IŠMINČIUS

Iš Esperanto Kalbos Vertė
P. Jaloveckas
(Miguel Duran i Tortajada)

Mano senelis turėjo labai gerą draugą — Joan Torres, Valencijos miesto "Jėzaus Vardo" ligoninės daktarą. Kada tame mieste dar nebuvo bepročių namų, tai toje ligoninėje buvo talpinami ir bepročiai. Tą istoriją seneliui pasakojo minėtas daktaras. Mano tėvas girdėjo ją nuo senelio, o aš — iš savo tėvo. Mėginsiu ją čia papasakoti.

Aš jau sakiau, kad tuo laiku Valencijos mieste bepročiai buvo talpinami į tą ligoninę. Ramesnieji ligoniai turėjo teisę vaikščioti specialiai aptvertame kieme, kurio vartai, vedantieji į gatvę, buvo užrakinti. Keletas bepročių atrodė sveikais ir dirbo ligoninės ukio darbus. Vienas iš ramesniųjų ligonių, kuriam buvo leista vaikščiot po visus kambarius ir kiemus, dėl jo protingų ir pagalvotų atsakymų, be to, dėl jojo palankaus budo ir netingėjimo visiems pasitarnauti, įgijo visų: daktaro, padėjėjų ir gailestingųjų seserų pasitikėjimą ir vieton pavarde jį visi vadino "išminčium".

Iš elgesio ir kuno išvaizdos jis atrodė normalus. Jojo beprotiškumo požymiai, kurie pradžioje pasireikšdavo labai dažnai, vėliau suretėjo. Ligonis atrodė visiškai nepavojingas. Jis buvo išmintingiausias iš visų bepročių. Jo kalba ir mintys buvo reiškiamos daug sklandžiau, negu daugelio žmonių, kurie skaitėsi normaliais, dargi inteligentais. Dažnai jis duodavo naudingus patarimus, kurių klausė visi, išskyrus daktarą. Didžiausia "Išminčiaus" manija buvo ta, kad jis rimtai įrodinėjo, jog pasaulis yra pražuvęs, kurį gali išgelbėti tiktai tikras beprotis.

Ligoninėje, bepročių skyriuje, kartą pritrūko vietų. Mieste bepročių buvo labai daug, gi ligoninės patalpa buvo maža. Pasidarė butinas reikalas atydžiai ištirti, ar kuris iš esančiųjų nebuvo jau pasveikęs. Tikrai, keli tokie atsirado, kurių tarpe buvo ir "Išminčius".

Tą dieną, kada "Išminčius' turėjo apleist bepročių ligoninę, pastarasis vaikščiojo nuliudęs ir ašaratomis įkimis sakė visiems sudiev. Atsisveikino padėjėjus, studentus, ligonius, vienuoles ir pažįstamus. Beliko atsisveikinti daktarą Joan Torres, kurį "Išminčius" visada vadindavo pilnu vardu. Paieškojęs daktarą rado priimame. Tai buvo didelis kambarys, marmorinėmis grindims šachmato lentelės pavidalo, iš išdėstytų plonų juodų ir baltų plytelių. Išilgai saliono daktaras užsimąstęs vaikščiojo nesistengdamas kojas statyti tų kvadratikų vidurin ir neminti jų tarpe esančias linijas.

"Išminčius" atsistojo prie durų, pasižiurėjo ir nedrįso įeiti. Tą pastebėjęs dr. Torres jį pakvietė, ištiesė ranką ir palinkėjo visko, kas jam tik geistina.

Pilna pagarba, varžydamasis ir sunkiai ištardamas žodžius, "Išminčius" pasakė sudiev tam geram ir talentingam žmogui, kuris juo rupinosi ir gydė. Iš salės išėjo, bet prie durų dar atsigrįžo ir pamatė daktarą vėl įsigilinusį į savo mintis, vaikščioijantį išilgai saliono, mindžiojantį grindinio marmurinius kvadratikus. "Išminčius" grįžo ir priėjo prie daktaro. Ranka palietė jojo petį ir meiliai, įtikinančiai tarė:

— Daktare Torres, kaip jus dabar, taip pradėjau ir aš... (supraks — kraustytis iš proto. Vertėjas).

Beveik po dviejų mėnesių "Išminčius" sugrįžo ir garsiai belde į ligoninės duris. Durų sargas paklausė jo:

— Ar Tamsta ateini pamatyti mus, ir atlankyti dr. Torres?

— Ne, — tvirtai atsakė "Išminčius", — aš ateinu čia pasilikti.

Sargas nustebo ir tik įsidrąsino paklausti:

— Ar čia?

— Aš dar tebesu beprotis! —tęsė kiek sujaudintas "Išminčius". Aš nesu pasveikęs. Arba nesvarbu, ar aš esu sveikas, svarbu, kad žmonės man netiki. Tokie kaip aš, kurie prabuvo tiek metų bepročių ligoninėje, jau negali grįžti protingųjų pasaulin. Draugai ir pažįstamieji manęs šalinasi. Patsai by koks veiksmas, nors gerai apmąstytas, protingas ir geniališkas, jei mano atliktas — yra skaitomas beprotiškumu... Niekam aš negaliu save pasiulyti darbui.

Išėjau iš bepročių ligoninės... Dar žiauriau: mano šeima, žmona ir dukters jau apsiprato su mano nesimu, niekad jie neatėjo manęs atlankyti, tarytum aš būčiau miręs. Dabar aš jiems nenaudingas, liudi jie, kad esu jau sveikas, kad grįžau jųjų pasaulin; jie seka ir išskirla mane. Savo tarpe pašnabždomis mane vadino "bepročiu". Čia — priešingai, aš esu skaitomas p r o t i n g u ir net "Išminčium" vadinamas. Pasaulis nuo to laiko, kaip aš jį prieš 20 metų mačiau, labai pagedo.

Tą kalbant "Išminčiaus" balse girdėjosi keistos gaidos. Jojo akys atrodė kaip laukinio.

— Kas duodą teisę, — tęsė "Išminčius" vis labiau ir l a b i ą u jaudindamasis, — broliui žudyti brolį; silpniems ir bailiems valdyti tautas ir miestus, "teisei"— daryti nteisėtumus, turtuoliams užviešpatauti neturtinguosius ir neturtingiesiems norėti praturtėti ir pasielgti panašiai...

— Tikrai, — galvojo sargas nepriešta raudamas ir susirupinęs, — tas žmogus nėra dar pasveikęs, jis tęsia savo maniją ir grįžo kvailesnis negu buvo prieš išeinant.

"Išminčiui" leido įeiti.

"Išminčius" užsilaikė ramiai, pabuvo ligoninėje ilgą laiką ir atrodė visiškai pasveikęs. Nuo grįžimo bepročių ligoninėn jis vel buvo toks, koks ir prieš tai: "protingas" beprotis.

Vaikščiojo po kambarius, kiemus, šildėsi saulėje ir rukydamas cigaretą p r i ė j o prie vartų. "Išminčius" tą dieną gerai jautėsi ir atrodė visai normalus. Budamas kieme, pamatė už vartų du kaimiečius, kurie žingeidžiai ir baimingai pasistiebę žiurėjo vidun (kiemąn). Artojai paklausė "Išminčiaus":

— Atleiskite, geradėjau, kur čia yra bepročių namas

"Išminčius" atydžiai pasižiurėjo į kaimiečius, įsigilinęs į jų klausimą ir jį apsvarstęs, atsakė:

— Bepročiu namas — anoje pusėje vartų, o čia — Šventoji ligoninė.

("Suvalkietis")

Jusų Sveikata

Rašo **Daktaras James H. Mason**
Worcester, Mass.

KRAUJO SPAUDIMAS

Šiandien žmonės yra susidomavę į sveikatą bendrai ir į kraujo spaudimo ligą ypatingai. Kraujo spaudimas turi didelės svarbos, nes veikia ant bendros sveikatos ir jeigu bus per aukšta ar per maža, žmogus užtai turi but ligonis. Dauguma iš musų nežinome apie savo kraujo spaudimą iki mes neturime eit pas gydytojų savo gyvybės apdraudimui arba musų gydytojas ištyrinėjęs musų sveikatą, atranda, jog toji liga mumyse yra.

Kas tai yra kraujo spaudimas? Tai yra jėga, prasidedanti iš širdies, kuri yra kaip siurblys, kurs traukia kraują per uždarytą vamzdžių sistemą, vadinamų kraujagyslėmis, kapilerijomis ir gyslomis, per kurias kraujas yra grąžinimas į širdį. lega, kuri pompuoja šitą kraują per visą kuną yra vadinama kraujo spaudimas.

Jeigu iš kokios nors priežasties kraujo gyslos arba vamzdeliai sukietėja, tas padidina atsilaikymą ir ima didesnės iegos stumti kraują per visą kuną ir širdis turi daugiau dirbti padauginant kraujo spaudimą. Jeigu yra kaikurie nuodai kune, širdis yra perdaug paakstinta, dirba sunkiau ir tuo budu padidina kraujo spaudimą.

Kraujo spaud mas priklauso nuo žmogaus amžiaus, svorio ir aukštumo, todel nėra tas pats pas visus, nors jie turėtų normališką kraujo spaudimą. Tuo einam senyn, ar sunkyn, tuo musų kraujo slėgimas kyla.

Nepaprastose padėtyse, kur kraujo tekamieji indeliai kietėja, medikališkai vadinasi arteriosklerozas (arterijų sukietėjimas) yra teipgi kilimas kraujo slėgime. Žmonės, kurių viduriai visuomet kieti, greičiau įgauna aukštą kraujo slėgimą. Rupestis yra kita priežastis aukšto kraujo spaudimo. Žmogui turinčiam aukštą kraujo slėgimą visuomet grėsia pavojus del galimos bile laiku įvykt apopleksijos arba pertrukimo smegenų arterijos, kada kraujas pasileidžia, aplieja smagenis ir jas spaudžia, o del to paskui žmogų suparaližuoja ir dažniausia miršta.

Kaip galima žinot ar jis arba ji turi aukštą kraujo slėgimą? Žmogus suvirš 35 metų, turintis atsikartojančius apsvaigimus, galvos skaudėjimą, pilnumą galvoje, akių susilpnėjimą, turėtų but atsargus ir nueit pas savo gydytoją ištyrinėjimui. Tas gali apsaugoti jį nuo daug bėdų vėliau.

Ką gali žmogus daryti apsisaugojimui nuo aukšto kraujo slėgimo? Geriausias patarimas yra gyventi vidutin'škai arba su saiku. Nepersivalgyk, apsirubežiuok mėsos, žuvų ir kiaušinių valgyme. Vartok mažai druskos ir prieskonių savo maiste. Negerk kavos, stiprios arbatos ir alkahol'škus gėrymus, apsirubežiuok rukyme. Laikyk savo vidurius liuosus, nors reikėtų imt vaistų. Valgyk užtektinai daržovių ir vaisių. Maudykis dažnai ir turėk užtektinai šviežaus oro. Stengkis maž ausia turėt rupesčių, nors šiuose laikuose labai sunku to išvengt.

KITAS PADĖJIMAS

Kitas padėjimas yra per mažas kraujo spaudimas. Tas padėjimas nėra teip rimtas, kad galėtų atsitikt nuo to mirtis, bet jis sisilpnina žmogų ir žmogus visuomet buna pavargęs, be gyvumo, išbalęs ir atrodo kaip sergantis. Per mažas kraujo spaudimas paeina nuo bendro sus.lpnėjimo, nestiprios širdies ir dažnai atsitinka po ilgos ligos. Teipgi atsiranda kaikuriose kraujo ligose.

Ką reikia daryt, kada žmogus turi perdaug mažą kraujo slėgimą? Žinoma, yra svarbu surast priežastį ir praša int ją, jeigu galima. Geriausias budas padidint kraujo spaudimą yra valgyt kepenas ne visai iškeptas ar spirgytas; neperdaug iškeptą jautieną ar steikus, užtektinai kiaušinių, žuvų, pieno duonos ir bulvių, kitaip kalbant, gerą maistingą valgį, kiek nors išmiklink savo kuną lauke ir gerk gerą toniką, kurį nurodys gydytojas.

Kada jauti, kad sveikata stiprėja, tai ženklas, kad kraujo slėgimas taisosi. Jeigu jusų kraujo slėgimas yra per aukštas ar per mažas — nereikia daug rupintis, nes geras gydytojas gali pataisyt ir jausitės patogiai.

Klausymai bus atsakyti, jeigu parašysit Dr. J. H. Mason, 33 Trumbull gatvės, pasiunčiant užadresuotą su markute konvetan įdėta ir pageidaujama angliškai rašyt.

VILNIUS

Šiandien Vilnius mųs nuliudęs
Vargų ašaromis papludęs
Laukia jis iš rytiečių,
Sako atvaduokit, aš jus kviečiu.
Vilniaus turtą išalkvoja,
Musų brolius persekioja,
Kankin žiauriai it protėvius
Lenkų valdžia sužvėrėjus.
Vyrai! išvien į talką,
Mes paduokim broliams ranką
Atkovokim mus sostinę
Ką pastatė Gediminas.
Lenkų ponus laukan vykim,
O prasčiokus pastatykim
Po trispalve vėliava
Po mus tautos emblama.
Tegu stovi naktį dieną
Tegul globoja kiekvieną —
Ant mųs kalno Gedimino
Užbaigs dienas priespaudimo.

A. Dudelė

JUOKAI

GIRTUOKLIO RUPESTIS

— Klausyk, Baltrau. Esi nepataisomas girtuoklis.

— Tai kas iš to?

— Nieko. Bet man įdomu, ką gi tu galvoji, budamas blaivus?

— Kai aš, brolau, esu blaivus, tai rupinuos, kur gavus išsigerti.

Vienoje parodoje rodė daug senų daiktų. Tėvas su Kazeliu priėjo prie vienos senos knygos. Čia parodos prižiurėtojas pasakė jiems, kad ta knyga atspausdinta prieš 350 metų. Tėvas ir sako Kazeliui:

— Žiurėk, sunau! Kokia sena ši knyga ir kaip atrodo. O aš tau prieš pusę metų nupirkau ir jau atrodo, kaip šuniui iš gerklės ištraukta.

— Aa! Ir mano butų tokia, kad gulėtų vien po stiklu.

JOKIOS NAUDOS

Mokytojas:—Kokią naudą mes turime iš saulės?

Juozelis:—Jokios, ponas mokytojau! Del to, kad naktį ji nešviečia, o dieną ir be jos šviesu.

NURAMINO

Suimtasis: — Pone teisėjau, galiu aš atsisėsti? Mano kojos ilgo stovėjimo nepakelia.

Teisėjas: — Nusiramink, tamsta; greit galėsi pakankamai atsisėdėti.

Nupiginta Kaina Knygos

Visas čia suzymėtas knygas imant nemažiau Vieno Dolerio Vertės, parduosime 25-kiais nuošimčiais pigiau jų kainos, tai yra—jei tamsta išsirinksi $1 vertės knygų, prisiųsk mums tik 75c, o jei išsirinksi už $4. vertės—prisiųsk mums tik $3. Mes jums knygas prisiųsime apmokėdami persiuntimo išlaidas.

500—Žinynas, knyga žinių iš mitologijos istorijos etnografijos, geografijos, astronomijos, aritmetikos, medicinos ir kitų mokslų bei jų šakų; rinkinys visokių patarimų apie sveikatą, budus gydymo, vaistus, įvairių nurodymų amatininkams, ukininkams, daržininkams, šeimininkams ir kitiems. Paraše J. Laukis. Puslapių 392. Kaina $2.25
501—Bažnyčios Istorija. Parašė Kun J. Staugaitis. Antras leidimas peržiurėtas ir praplatintas. Puslapių 178. Kaina 80c
502—Rymas, verstas iš Francužų kalbos. Parašė Romanas. Puslapių Kaina $2.50
503—Vaikų Balius. Parašė Paparonis. Puslapių. Kaina 25c
504—Jurgis Durnelis. Keturių veiksmų komedija. Parašyta pagal Broilio Apysakos. Parašė Žemkalnis. Puslapių 35. Kaina 30c
505—Pileniečiai, Istoriška Tragedija Penkiuose Aktuose, Aštuoniuose Atidengimuose. Parašė V. Nagornoski. Puslapių 155. Kaina 35c
506—Skaitymai, Lietuvių kalbos pamokoms. Penktasis Išleidimas. Sutaisė P. Klimas. Puslapių 294. Kaina $1.25
507—Lietuviškos Pasakos. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis 1, trečia Laida. Puslapių 280. Kaina $1.50
509—Muzikos Teorija, pagrindiniams muzikos, disniams išmokti vadovėlis. Parašė Kun. Teodoras Brazys. Antrasis leidimas. Puslapių 55. Kaina 75c
510—A. P. Čechovo Raštai — tilpsta šios apysakos: Priešai Šiltine, Dudelė, Veidrodis, Tardytojas, Neteisėtasis, Egeris, Vargas, Namiė, Vierutė, Teisme, Svarbus atsitikimas, Nelaime ir Neramus svečias. Puslapių 181. Kaina $1.00
511—Papuga, Simbolinis vieno veiksmo vaidinys. Parašė L. Andriejevas. Puslapių 16. Kaina 25c
512—Aficierius ir Kareivis. Dialogas. Išleido F. Milašauskis. Puslapių 24. Kaina 10c
513—Motinos širdis, keturių aktų Drama. Lošime dalyvauja penki vyrai ir keturios moteris. Parašė Kalnų Duktė. Puslapių 48. Kaina .. 35c
514—Avinėlis Nekaltasis. Keturių veiksmų komedija. Lošime dalyvauja keturi vyrai ir penkios moteris. Sulietuvino Aišbė. Puslapių 68. Kaina 40c
515—Salomėja, Herodienės Duktė. Drama Viename Akte. Parašė Oscar Wilde. Puslapių 59. Kaina 25c
516—Kainas — Misterija. Lošime dalyvauja viso keturios moteris ir keturi vyrai. Vertė Dr. V. Kudirka. Puslapių 120. Kaina 50c
517—Akis už Akį, Dantis už Dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš Vokiško. Puslapių 29. Kaina 20c
518—Pasilgę Aušros Vartų. Trijų veiksmų ir prologo. Lošime dalyvauja keturios moteris ir penki vyrai. Parašė Kazys Inčiura. Puslapių 92. Kaina 40c
519—Piršlybos—Komedija dvėjų veiksmų. Lošime dalyvauja penki vyrai ir keturios moteris. Parašyta M. Gogolio. Puslapių 52. Kaina .. 15c
520—Našlaitė ir Miško Kertelė. Scenos vaizdeliai vaikams. Parašė Aida. Puslapių 50. Kaina 40c
521—Eglė—Žalčių Karalienė. Dramatas penkiuose apsireiškimuose. Iš mitologiško senovės lietuvių padavimo. Parašė Aleksandras Fromas. Laida antra. Puslapių 56. Kaina 25c
522—Užsipelnė Diplomą. Drama vienoje veiksmeje iš Lietuvos Dvarponių Gyvenimo. Parašė J. B. ir E. L. Puslapių 20. Kaina 10c
523—Šiaurės Karžygiai. Keturių veiksmų Tragedija. Iš Rusų, Lenkų ir Vokiečių vertimų vertė K. Puida. Puslapių 77. Kaina 35c
524—Laumės—Žalios rutos atausta tautos pasaka. Švyturio leidinys. Puslapių 127. Kaina 50c
525—Aušros Sunus, keturių veiksmų drama. Lošime dalyvauja keturios moteris ir penki vyrai. Puslapių 147. Kaina 80c
526—Raistas, apysaka, antra laida Lietuviškon kalbon versta iš Angliškos kalbos. Puslapių 353. Kaina $1.25
527—Katriutės Gintarai. Triveiksmis vaizdelis su dainomis ir šokiais. Išvertė M. Grigonis. Puslapių 27. Kaina 15c
528—Migla. Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja keturios moteris ir vienas bernas. Vertė A. Matutis. Puslapių 20. Kaina 15c
529—Puikios Istorijos, Kantri Alena, Motyna, Gudri Mergina ir Vaitas, Pasišventimas Kunigo, Juokai ir Vargšo Paskutinis Skatikas. Puslapių 40. Kaina 25c
530—Vaikų Darbymečiui, gimtinės mokslui. Vadovelių taisymas ima daug laiko ir darbo. Ligi Vaikų Darbymečiui visos dalys bus geriau sutvarktos, išeis nemaža laiko, o tuo tarpu gimtinės moksliui skiriamą dalį leidžių tiktai truputį apdailinęs, pagerinęs, nes mokykla be panašaus vadovelio negali išsiversti ir laukti. Parašė J. Murka. Puslapių 319. Kaina $1.25
531—Giedojimų Mokykla. Vadovėlis chorų dirigentams, vargoninkams, giedojimų mokytojams ir mokiniams. Sustatė Kun. Teodoras Brazys. Puslapių 121. Kaina $1.00
532—Dėdės Tomo Trobelė, parašė Harriet Beecher Stowe, dviejų dalių Romanas, kuriame rašytoja nupiešė baisų Amerikos vergų gyvenimą ir tuo prisidėjo prie greitesnio vergijos panaikinimo. Šitas veikalas turėjo nepaprastą pasisekimą, sulaukė labai daug leidimų ir buvo išverstas beveik į visas pasaulio gyvas kalbas. Puslapių 4811. Kaina $2.00
533—Stilistika, vadovėlis lieteraturos teorijai. Parašė M. Gustaitis. Puslapių 250. Kaina $2.00
534—Dainų Literaturos Vadovėlis. Antras naujai paruoštas leidinis. Parašė M. Biržiška. Puslapių 101. Kaina 75c
535—Istorija Septynių Mokintojų. Išleidimas trečias. Puslapių. Kaina 50c
536—Kękštu Simas, Ukiška Apysaka. Parašė Menaitis. Puslapių 26. Kaina 10c
537—Kur musų Išganymas. Iš visur surinkta medega musų programui. Parašė P. Daujotas. Puslapių 118. Kaina 15c
538—Apysakos, Paskutinė Ašara, Geras Žmogau, ar nematei; Kerstas ir Kol Saulė Patekės. Parašė Kazys Puida. Puslapių 237. Kaina .. 75c
539—Katalikų Tikyba sulig Apaštalų Sudėjimo, arba dogmatinės katalikų tikybos išdėstymas tokia eile, kokia stambiausiosios tiesos yra suimtos į Tikiu Dievą Tėvą. Parašė Kun. Pranciškus Bučys. Puslapių 215. Kaina $1.00
540—Mąstomoji Paišyba, tipų Paišybos pagrindu. Parašė O. Seining. Puslapių 57. Kaina $1.00
541—Emigracija. Iš darbininkų gyvenimo paveikslėlis. Parašė J. Šliburis. Puslapių 47. Kaina 20c
542—Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Sutaisė Šernas. Puslapių 667. Kaina, be apdarų $2.75, su apdarais $4.00
544—Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietovoje. Parašė Dr. Jonas Šliupas. Puslapių 552. Kaina $1.50
545—Žodynas, Lietuviškai-Angliškai ir Angliškai-Lietuviškai. Parašė A. Lalis. Puslapių 835. Kaina $15.00
546—Rankvedis Angliškos Kalbos. Sutaisė J. Laukis. Puslapių 310. Kaina $2.50
547—Tikėjimų Istorija, su paveikslais; pilna apžvalgų tikybų visų tautų: Chinų, Japonų, Egiptėnų, Semitiškųjų tautų, vidurinėj Azijoj, Žydų, Turkų, Indusų, Persų, Grekų, Rymionų, Slavų, Lietuvių, Germanų ir Keltų. Vertė iš rusų kalbos J. Laukis. Puslapių 1086. Kaina $7.50
548—Šventųjų Gyvenimai. Ištisų Metų. Dalis pirma. Antras papildytas leidimas: sausio, vasario, kovo, balandžio mėnesio, Puslapių 302. Antra dalis, papildytas leidimas: gegužės, birželio, liepos, rugpiučio mėn., puslapių 304. Trečia dalis, antras papildytas leidimas: rugsėjo, spalių, lapkričio ir gruodžio menuo. Puslapių 327. Praelatus A. Dambrauskas. Kaina $3.00
549—Musų Naujoji Literatura ir Poezija (1904-1923). Tomas I 400 puslapių. Dalis pirma — Dailioji Literatura. Tomas II 768 puslapių. Dalis antra — specialioji Literatura. Parašė A. Jakštas. Kaina $6.00
550—Iš Gyvenimo Vėlių bei Velnių. Surinko Dr. J. Rasimavičius. Puslapių 386. Kaina $2.50
551—Lietuviškos Pasakos, Įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis pirma. Puslapių 280. Kaina $2.00
552—Granatų Pavėsyje. Įvairios pasakos yra šitos knygos. Išvertė Kazys Puida. Puslapių 159. Kaina 40c
553—Istorija Abelna. Dalis pirma. Puslapių 497. Surašė D-ras A. Bacevičius. Kaina $1.50
554—Vainikai, Naujesniosios poezijos Antologija. Yra Biografija visų didžių raštininkų. Parašė K. Binkis. Puslapių 230. Kaina .. $1.50
555—Iš po Budelio Kalavijo Apysaka ir Kajimas Apysaka. Vertė lietuviškon kalbon V. Stagoras. Puslapių 256. Kaina $1.00
558—Duonelaičio Raštai. Mokykloms parinko paaiškino. Pirmoji dalis, ištraukos ir priedai; Antroji dalis: Duonelaičio gyvenimas, raštai ir kalbos paaiškinimai. Puslapių 1117. Kaina $1.00
556—Dievo Žaigždė. Istoriška iš Kristaus laikų apysaka pagal Wallac'o veikalo "Ben-Hur". Puslapių 210. Vertė lietuviškai Karolius Vairas. Kaina $1.00

Siųsdami užsakymus, prašom pažymėt knygų numerius, taip kaip jos sužymėtos šiame kataloge. Visokiais reikalais kreipkitės čia pažymėtu adresu:

Amerikos Lietuvio Knygynas,
14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries..... 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V... $1.50
Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

PREZ. ROOSEVELTAS RAGINA KONGRESĄ SUTVARKYT BANKINĮ BIZNĮ

9-tą dieną kovo mėn. Prezidentas Rooseveltas pateikė kongresui laišką, kuriame jis ragina jį imtis griežtų priemonių sutvarkymui finansų, sutabdymui spekuliacijos ant įdėtų žmonių pinigų bankinėn apsaugon. Reiškia, ligeslatura turi įstatymais suvaržyt bankus taip, kad juose įdėti pinigai butų užtikrinti iki vienam centui. Tas visas bankinis sutvarkymas ims gana daug laiko iki kiekvienas bankas bus pastatytas ant pasitikėjimo pamatų. Tačiau, žinant, kad šaly yra tvirtai stovinčių bankų, tai tie bankai po penkių dienų šventės bus atidaryti ir versis normališkai. Gi kiti bankai, kurie tuojau po šios šventės neatsidarys, reiškia jiems bus daroma revizija ir reikalavimai prisilaikyt prie naujų bankinių patvarkymų; tokie bankai truputį vėliau atsidarys. Trečioje eilėje seks bankai, bankinės trusto kompanijos ir kitokios paskolos įstaigos, kurios jau silpnai gyvuoja ir kurios jau neįstengia sukelti pinigų sumos sulig naujojo patvarkymo bei reikalavimo — tokios bankinės įstaigos jau neatsidarys, kitaip sakant, — bus padėtos ant perorganizavimo plano, (žinoma jai tas bus galima įvykdyt).

Tačiau sulig Prez. Roosevelto laiško, įteikto jo specialiai sušauktam kongreso susirinkimui del bankinio verslo sutvarkymo, galima suprast, kad bankų sistema bus pertvarkyta ant pasitikėjimo pamatų. Sutvarkius bankinę padėtį, reikalai šaly netrukus pagerės, visokios darbo sutartis, užsakymai ir abelnai, šalies atstatymas pradės gyviau judėt. Bile viena firma, bile viena įstaiga, matydamą bankinę garantiją pradedamo darbo, bus remiama ir užsakymai bus išpildomi be trukdymo. Šiandien jau to pasitikėjimo nebuvo, niekas nežinojo kas atsitiks rytojuje su jo pinigais gulinčiais bankoje, o dar labiau, kad jau ir pačios bankos tokio užtikrinimo nedavė.

Taigi, po bankų šventės, mes pradėsime naują bankinio pertvarkymo gadynę, kuri bus paremta ant pasitikėjimo pamatų. Reiškia, žmogus turįs bile bankoj savo sątaupą reikalui esant, bėgyje 24 valandų galės ją visą išsiimt, o jeigu neims, tai ir nereikės rupytis apie banko bankrutą. Kiekvienas depozitorius vyras ir moteris žinos, kad jeigu jis įdėjo į banką dolerį, tai jį ir galės išsiimt, kada reikės.

Kalbamą "Scrip'ą" (raštą), kurį norėjo spausdint kaipo pavaduotoją dolerio, bet auksu neparemtą, atmetė į šalį, ir jo vietoje bus atspausdinta $2,800.-000,000 naujų, auksu paremtų pinigų.

KAIP IŠNAUDOJA EKONOMINĮ KRIZĮ

Kodel Ubagų Skaičius Dauginasi Musų Krašte? Darbininkai Išnaudojami

Pastarų trijų metų laiku, Amerikoje ubagų skaičius siekia milijonus; milijonai baudauja dirbdami 6 dienas sąvaitėje, nes jų uždarbus yra toks mažas kad iš jo pragyventi negalima. New Yorko Vartotojų Lyga ir New Yorko Valstijos darbo biuras bendrai su Jaunų Moterų Krikščionių Sąjungos mergaičių Lygos ir kitų labdaringų įstaigų paskirtų komisijų nariai tyrinėjo įvairių industrijos šakų darbininkų uždarbį ir surado, kad daugely industrijos šakose moteris uždirba, ypatingai New Yorko miesto siuvyklų industrijoj siuvėjos, nuo 3 iki 12½ centų į valandą. Didžiausia alga pirmos rušies siuvėjos į savaitę $10.34; paprastesnės siuvėjos uždirba tik po $5.50 ir $6.50 per 49½ valandas laiko.

RAŠTINIŲ DARBININKĖS STENOGRAFĖS IR KNYGVEDĖS

Pagal surinktas žinias virš minėtų sociališkų ir valdžios darbo biurų New Yorko valstijoj, merginos — moteris specialistės, baigę stenografijos ir knygvedystės kursus ir šiaip jau raštinės reikalų atlikimo, vidutiniškai uždirba nuo 6 dol. iki $11.39 į savaitę; advokatų firmose stenografės ir rašomų mašinų operatorės, žinančios vokiečių ir francuzų kalbas, tokių atrasta 141 stenografių gaunančių savaitinę algą nuo 6 iki 10 dolerių.

Su vyrų udarbiu mažai geresnė padėtis. Paprasti kanceliarijos darbininkai, bankų ir įvairių pramonės įstaigų raštininkėliai (clerks) uždirba nuo $9. iki $12.00; knygvedžiai ir atsakomingesnes pareigas einantieji raštininkai uždirba nuo 10 iki 17 dolerių į savaitę; mekanikai įvairių sričių, tuli kolegijų diplomas turinti specialistai su daug metų praktikos uždirba nuo $2.50 iki 4 dolerių į savaitę, tačiau mažas skaičius yra tokių, kurie uždirba 50 centų į valandą, daugiausia vedėjų pagelbininkai ir nepaprasti specialistai, seniau (normališkais laikais) šie specialistai uždirbdavo mažiausia po 6 dolerius į dieną.

SU PAPRASTAIS DARBININKAIS DAR BLOGIAU

Fabrikuose, kaip Valstijų Darbo Biurų žinios skelbia, darbininkai uždirba tik po dolerį į dieną, yra tokių, kurie gauna mažiau dolerį; darbininkas uždirbdamas 4 ar 5 dolerius į savaitę, negali išmaitinti savo šeimyną, verčiamas kreiptis į labdarybės įstaigas prašyti pagelbos išgelbėjimui jo šeimynos nuo bado. Nors New Yorko Valstijos įstatymai nustato minimum darbininkui atlyginimą už darbą, tačiau įstatymų nepaisoma.

Panaši padėtis yra ir kitų valstijų industrijos šakose; žodžiu, milijonai darbininkų, vyrų ir moterų dirbančių pilną laiką — nuo 48 iki 58 valandų į savaitę, neužsidirba pragyvenimui. Darbdaviai pasinaudodami bedarbe, sumažino mokestis už darbą iki žemiausio laipsnio, tiesiog įvedė vergijos laikų gadinę; panašių žinių randame ir stambių industrijų šakose, plieno, geležies ir kitose gamybos šakose. Todel nenuostabu, kad musų krašte pramonė bankrutina, kad milijonai žmonių dirbančių pilną laiką neturi perkamos galios, o ką jau bekalbėti apie milijonus bedarbių, kurie didžiumoje badauja. Tai ko prigyveno garsioji turtinga demokratinga Suvienytų Valstijų Šiaurės Amerika! Aišku, kad kol tokis išnaudojimas ir badu marinimas darbininkų bus musų krašte, tai ir gero nebus. Atstatymas ekonomiško normalaus gyvenimo ir normališko biznio neįmanomas, kuomet pusė šalies gyventojų gyvena bado ir skurdo stadijoj; kol darbininkai neuždirbs vidutiniškai patenkinimą uždarbį pragyvenimui, kol bus išnaudojimas darbininkų, tol musų šalis neturės naminės rinkos gamybai, bedarbė viešpataus, skurdas ir badas žmones vargins.

BANKAI BANKRUTINA

Daugely valstijų uždaromi bankai, uždraudžiama depozitoriams ištraukti pinigus iš bankų; šie nemalonus ekonominio krizio įvykiai nežada gero, priešingai, sudaro didesnį nerymą piliečiuose. Bankai jau neteko pasitikėjimo visuomenėje, nes laike pastarų trijų metų patyrėmė, kad musų krašto bankinės įstaigos yra nepatvarios, kad jų vedimas yra paremtas ant visokių žulikysčių ir nesaugiai vedamos. Šalia to, kaip bankai taip stambios korporacijos pasirodė koruptingos, pavyzdin, Wall streeto bankų transakcijos, National City Bank and Company, garsaus Chicagos Insull'o korporacijos, kuriose galima sakyti, jau žuvo virš 153 milijonai žmonių įvesdinto kapitalo. Šie liudni faktai kas diena dauginasi, daugėjant nerymą visuomenėje. Atsižvelgiant į tai, negalima kaltinti žmones netekusius pasitikėjimo bankieriams ir jų vedamiems bankams.

KAME MUSŲ ATEITIS?

Dabar žmonės diskusuoja, vieni kitų klausia: kas bus? Ko mes sulauksim? Bedarbė platinasi, turtas nyksta, bankrutai ukininkų, pramonininkų dauginasi, pagaliau bankrutuoja ir stambus bizniai, bankai ir individuališki stambųs finansieriai, neužilgo bankrutuos ir korporacijos kaip tik negaus subsidijų iš valdžios. Šie klausimai girdimi kas dieną gatvėje, šeimynoje, valdiškose ir pramonės bei industrijos kancelerijose ir kliubose. Tiesa, stambųs bankai turi daug kapitalo, bet neleidžia jį į cirkuliaciją, neduoda kreditų, vieton skolinimo įvairioms industrijos ir pramonės organizacijoms, tai stambųs bankieriai skolina federaliai valdžiai, o valdžia industrialistams ir pramonės įstaigoms, tačiau, šitokiu budu kreditų davimas brangus ir nevisi gali gauti bei naudotis. Bet bankieriams yra gerai, nes jie skolindami valdžiai, pirkdami valdžios bondsus išvengia taksų mokėjimą, turi pelningą biznį ir nebijo rizikuoti, nes rizikos nėra, valdžia atsako savo kreditu ir tokiu budu sudaro saugumą bankierių investementams. RFC. įstaiga, tai bankierių padaras, per šitą įstaigą valdžios palaikomą, bankieriai labai daug naudos turi, bet pramonė ir industrija mažai pagalbos gauna ir už gautą pagelbą — paskolas, brangiai nuošimčiais užmoka. Taip yra išnaudojamas ekonominis krizis Amerikoje. Todel ir kyla klausimas: kame musų ateitis? Ar ilgai kentėsime krizio priespaudą?

KAIP PRAŠALINTI VARGĄ, SKURDĄ IR BEDARBĘ?

Musų šalies žymųs ekonomistai ir socialogai, rimtesni bankieriai mato tik vieną išeitį iš šito ekonominio krizio, tai pašalinant bedarbę, kuri yra pamatine priežasčia visų kitų musų krašto bėdų. Bet kaip bedarbę prašalinti? Į šitą klausimą ekonomistai atsako, kad butinai reikia sutrumpinti darbo dieną, vieton 8 ar 10 val. darbo dienos, reikia padaryti 6 val. darbo dieną, tokiu budu pasidaugins darbų skaičius; gi palaikant 1928-1929 m. darbininkų uždarbio skalę (scale of wages), kiekvienas darbininkas gautų pakankamą sumą pinigų iš gamybos ir galėtų pirkti ir naudotis įvairiais gamybos produktais; greitu laiku bedarbė butų prašalinta, jeigu nevisiškai, tai bent didžiumą bedarbių gautų darbus ir minimališkus uždarbius, sudarytų perkamą galią — gerą naminę rinką gamybos produktams, tuomet biznis ukio ir manifakturos srityse taptų normaliu ir butų galas badui ir skurdui.

Taipgi, ekonomistų patarimas yra, kad gamyba ukio ir industrijos srityse butų kontroliuojama, kad bankinė santvarka turi buti pataisyta ir, kad finansinės organizacijos butų kontroliuojamos per valdžios atatinkamas įstaigas, tokiu budu butų išvengta spekuliacijos ir įvykdinta tobulas pastovus ekonomiškas gyvenimas. Šiuose pasiūlymuose yra vienintėlis išganymus musų krašto žmonių, tačiau tokių ekonomiškų bei sociališkų reformų kratosi stambus bankieriai ir industrialistai; tuli magnatai tokias reformas laiko socializmo, vedančiu šią šalį prie komunizmo, jie deda pastangas; idant šalies gamyba ir kapitalo išdalinimas butų jų pilniausioje valioje ir galioje, kad valdžia ar kas kitas nesikištų su jokia kontrole; taipgi, jie priešingi trumpinimui darbo dieną.

Tokiai opozicijai esant iš valdomojo luomo, mažai ką galima tikėtis, kad naujoji musų krašto administracija, kurią sudaro "demokratų" partija, sieksis viršuje suminėtų reformų vienokiu ar kitokiu budu, tatai, ekonominio krizio galas gali dar prasitęst ant toliau, išnaudojimas visuomenės, ypatingai darbininkų luomo kaip iki šioliai buvo taip jis ir ant toliau gali pasilikt, iki skurdo ir vargo našta neprivers šalies gyventojus sukilt ir griebtis priemonių, kurios juos galėtų išvest iš dabartinės ekonominio krizio priespaudos.

V. M. Č-kas

Latvijos Vizų Lengvatos

Kadangi nemaža lietuvių gyvena dabartinės Latvijos teritorijoje, o taipgi nemaža brolių latvių yra lietuviškų laikraščių skaitytojais, tai manau bus ne pro šalį pranešti, kad norintiems apsilankyti Latvijoje su ekskursija, surengta gegužės (May) 27 dieną laivu Aquitania, Latvijos Generalinis Konsulas duoda šias lengvatas: (Laiškas Nr. 600 — 102/583, March 2, 1933):

1. Ekskursijos dalyviams bus duodama viza galiojanti tris mėnesius, vieton dviejų mėnesių, kaip buvo pirmiau.

2. Gimusiems Latvijos teritorijoje Amerikos piliečiams viza bus duodama tik už tris dolerius, vieton $10, kaip imama iš Amerikos piliečių.

3. Gimusieji Latvijos teritorijoje keleiviai, kurie dabar neturi jokios pilietybės ir išsiima taip vadinamus "Affidavits of Identity" gaus vizas be pirmesnio rašymo Latvijos valdžiai apie leidimą, kaip buvo iki šiol. Toki keleiviai privalo turėti Grįžimo Leidimą (Re-Entry Permit). Taipgi jie turės užsistatyt 50 latų ($10.00) kaucijos, kad išvažiuos iš Latvijos v.zos laikui baigiantės.

Lietuvos piliečiams važiuojantiems į Lietuvą per Latviją vizų nereikia. Gi tiems keleiviams, kurie važiuoja į Lietuvą per Latviją su Amerikos pasportais, Latvijos viza duodama **nemokamai,** kaipo "Transit Visa", duodanti teisę buti Latvijoje keturias dienas.

P. Bukšnaitis

Juodu Prižiurės Baltuosius Namus

Ponas ir ponia Nesbitt, Rooseveltų kaimynai Hyde Park, N. Y., kurie priėmė ponios Roosevelt.enės pasiulymą buti Baltųjų Namų vyriausiuoju prižiurėtoju — klerku ir šeimininke. Ponia Nesbitt buvo ko-operacijos krautuvės vedėja, Springfield, Mass. Ponas Nesbitt buvo pirmiau vyriausiuoju klerku šiauriniai Pacifikos gelžkelių kompanijai Minnesota valstijoje.

Generolas Kosčiuška Gimęs Lietuvis

Chicago Daily Tribune, kovo 4-tą dieną "Žmonių Balsas" skyriuje tilpo svarbus straipsnelis apie Generolą Tadą Kosčiušką, po antraščiu "A Perrenial Dispute". Straipsnį parašė Tamas Šeimis, kurs keletą metų atgal išleido žurnalą vardu "The Lithuanian Booster". Straipsnis, parašytas anglų kalboje, lietuviškai skamba sekančiai:—

AMŽINAS GINČAS

Chicago, vasario 26-tą dieną. — Šios dienos Tribune, straipsny "Revoliucijos Karžygiai" rašyta James O'Donnell Bennett, generolas Kosčiuška yra paminėtas kaipo lenkas. Yra labai klaidinga tvirtinti vieną iš laisvės ir Amerikos gerovės apgynėją kaipo lenkiško kraujo, kada faktai, kas link generolo Tado Kosčiuško tautos, patvirtina kitaip. Kartoju sekančius faktus iš "Vienos Biografijos", parašytos M. M. Gardner, išleistos C. Scribner, New York. Originališkas laiškas buvo parašytas generolo Kosčiuško, francuzų kalboje carui Aleksandrui Pirmajam:

"Tiktai vienas rupestis vargina mano sielą ir mano džiaugsmą. Jusų Didenybė, aš gimiau lietuviu ir turi tiktai keletą metų gyvent".

Generolas Kosčiuška kovojo už Amerikos laisvę su nemažiau uolumo negu Lenkijos gerovei. Jisai neapkentė priespaudą bile kurioje formoje ir šioji gili meilė del laisvės yra su jautrumu rodoma savo paskutiniame testamente. Šiame dokumente, jisai paskyrė savo draugą Thomas Jefferson buti jo valios pildytoju. Jisai paskyrė, kad jo turtai šioje šaly, žemės kurias kongresas jam dovanojo už atsižymėjimą, butų likviduoti ir kad pelnas butų Jeffersono sunaudotas del nupirkimo negrų vergų ir jų paliuosavimo.

Jisai buvo priespaudos priešas ir jam vis viena buvo ar prislėgtieji buvo amerikonai, lenkai ar negrai. Tiesa, kad jis padarė priesaiką atvaduot Lenkiją nuo priespaudos, bet jis taipgi prisiekė tarnauti kontinento kongresui ir Amerikos žmonėms. Nė vienas iš šių aktų nesuteiktų jam tautybės. Net ir po savo daug pasišventimų, Lenkijos ir Amerikos kolonijų gerovėms jis vis vadinosi save lietuviu.

Tamas Šeimis

KANDIDATAI Į S. L. A. SEKRETORIUS

Iš kelerių, bet pilnai patikėtinų šaltinių sužinojau, kad tarp kandidatuų į S.L.A. Sekretorius yra didelis skirtumas. Štai ką aš apie juodu sužinojau:

D-ras M. J. Vinikas nėra, kaip žmonės spėja, gydytojas, bet yra išsilavinęs chemikas. Kiek metų atgal jisai buvo priskirtas prie Lietuvos Atstovybės, Washingtone, D. C., sekretorium. Bet tarp D-ro Viniko ir Lietuvos Valdžios įvyko nesusipratimų ir D-ras Vinikas buvo atšauktas Kaunan "dėl pasiaškinimo". Kame jį Lietuvos Valdžia kaltino — nesvarbu, bet faktas pasilieka, kad D-ras Vinikas iš savo vietos buvo atstatytas ir rodos 1926-tais metais, drauge su garsiuoju Konstantu Norkum, grįžo Amerikon. Nuo laiko sugrįžimo iki dabar, pastovios vietos čionai neturėjo. Per paskutines keletą savaičių dirba SLA. Centro raštinėje kaipo laikinojo sekretoriaus, S. E. Vitaičio, pagelbininkas. Vitaitis, kuris užima SLA. centre ir dvi vietas, redaktoriaus ir sekretoriaus — susidurės raštinėj su visokios rušies sunkenybėmis pasikvietė talkon D-rą Viniką. Kaipo ekspertas knygvedys D-ras Vinikas, dirbdamas prie SLA. neatsižymėjo, bet dirbo kaip mokėjo ir jo bosas, p. Vitaitis, jo atliktu darbu pilnai užganėdintas. Bet tas dar nereiškia, kad darbas ištikrųjų gerai atliktas: ateitis tik parodys kaip tas darbas **geras;** Apdraudos Departamentai patikrina tuos raportus ir tiktai už kelių mėnesių p. Vitaitis turės užganėdinimą žinoti kaip jo darbas "geras".

Prieš paskutinį SLA. Seimą D-ras Vinikas buvo kandidatu į sekretorius, bet ačiu nepašalinamoms kliutims D-ras Vinikas į SLA. sekretorius nepateko. Ir štai kodėl. Pirma kliutis buvo ta, kad D-ras Vinikas tuo laiku dar nebuvo Amerikos pilietis, o antra — D-ras Vinikas buvo savo kuopoj suspenduotas už neužsimokėjimą mėnesinių mokesčių. Nepaisant visokių "pasiteisinimų" D-ras Vinikas virš minėtų kliučių negalėjo apeiti. Petronė Jurgeliutė, senoji sekretorė, pasiliko savo vietoj.

Bet D-ro Viniko rėmėjai: "Tėvynės" redaktorius S. E. Vitaitis ir SLA. prezidentas S. Gegužis, dėjo pastangų, kad D-rą Viniką kokiu nors galimu budu į sekretorius įbrukti. Sausio mėnesy Pildomoji taryba "rado", kad Richmond Hill kuopos skretorė papildė "techniška klaidą" neperspėdama D-ro Viniko raštu, kad jisai nėra savo mėnesinių mokesčių kuopai užsimokėjęs. Vadinas D-ras Vinikas lankydamas savo kuopą nežinojo, kad retkarčiais reikia mėnesinius mokesčius užsimokėti, kad buti geram stovyje savo kuopoj. Nepaisant fakto, kad D-ras Vinikas savo kuopoje nėra mokesčių užsimokėjęs, Pildomoji Taryba D-rą Viniką išteisino ir pripažino, kad jisai yra geram stovy savo kuopoj. Gi kuopa apie tai išgirdus, ėmė D-rą Viniką iš kuopos visai išmetė. Dabar Vitaitis, prezidento Gegužio remiamas, ketina pačią kuopą už ką tai suspenduoti!

Antras kandidatas į Sekretorius yra A. Raginskas. Jisai gyvena Wilkes-Barre, Pa., dirba anglių kasyklose ir kiek metų tam atgal buvo SLA. iždo globėju. Kaipo iždo globėjas Raginskas atsižymėjo tuo, kad jisai geriausia iš visų Pildomosios Tarybos narių suprato Centro knygvedystę. Jisai geriausia iš visų žino kaip SLA. finansai stovi. Už tą savo nepaprastą gabumą Raginskas užsitraukė advokato Gugio neprielankumą; Gugis jo nemyli.

Rinkimams besiartinant, kaip girdėti, Vitaitis su Gegužiu, iš kailio neriasi, kad kaip nors Raginskui pakišus kojų. Sako, kad Raginskui bunant išdininku kokios tai — Pennsylvanijos valstijoj — kuopos, jisai kokiu tai budu suvėlavęs nusiųst Centran kuopos mokesčius ir tuo p. Prezidento, S. Gegužio, supratimu, Raginskas papildė nepataisomą klaidą. D-ro Viniko šalininkai, Vitaitis ir Gegužis, renka žinias, kad kokiu nors budu pastojus kelią Raginsko kandidaturai. Jiems žmogus ši-tą matantis nepatinka: jiems toks tiktai reikalingas, kuris visame jiems, kaipo SLA. Centro bosams, nusileistų. Jie dabar prikibę prie riebios karvelės jau nenori nuo jos atsiskirti.

Argi dyvas? Per daugelį metų nieko neveikdamas, kad ir pats p. prezidentas, netiktai algą ima, ant pagelbininkės pinigų gauna ir visos kelionės ir "išlaidos" apmokamos. Kiekvienas Pildomosios Tarybos Suvažiavimas atsieina SLA. pusėtinai brangiai: adv. Gugiui iš Chicagos atvažiuoti, p. Gegužiui iš Pennsylvanijos, o kitiems Tarybos nariams iš kitur — viskas kainuoja daugybę pinigų. Tiktai reikia pažiurėti į "Tėvynėje" retkarčiais talpinamas atskaitas, užtenka kad įsivaizdinti kiek tai bereikalingai pinigų išaikvojama. Imkime, kad ir adv. Gugio kelionę iš Chicagos ir atgal — kiek tai kainuoja? O ar tai reikalinga? Ar negalima buvo atsakančio iždininko arčiau New Yorko rasti; ar gi jau nėra New Yorke ar Connecticut valstijoj teisingų žmonių, kurie galėtų iždininko vietą užimti? Dalykas tame, kad dauguma SLA. narių nieko nemasto ir duoda savę visokiems ekspertams už nosies vedžioti.

Kas link p. S. Gegužio, SLA. prezidento, tai tiek pastebėsiu, kad jo paskutiniai SLA. parėdymai, ant manęs bent, nekokį įspudį padarė, neužtenka pirmsėdžio kedėje sėdėti ir žiopsoti, reikia ši-tą ir žinoti.

Reporteris

Laiškas iš Lietuvos

Rašo STP. LIPNICKAS iš Šančių

KRIZIS — SĄJŪDŽIŲ KAIP IR NĖRA

Kiekvienas skaitydamas laikraščius randa žinių iš viso pasaulio kampų apie didelį ekonominį krizį. Tiesa, ekonominis arba pinigų krizis smarkiai prispaudė įvairių šalių pramonę, o tuo pačiu ir pramonės darbininkus ypatingai, nes žmonės likę be darbo atsidurė bado akyvaizdoje.

Tai baisu! Badas žmogų padaro bejausmiu, bet kokiai etikai ir jį sužvėrina. Perbadėjęs žmogus pykčio nesuvaldo ir beginklis budamas stato savo krutinę prieš tvarkdarių kulipkas. Ačiu likimui, Lietuvoje to dar nėra!

Lietuvą kiek vėliau siekė krizio šmėkla ir tai daug mažiau ją palietė, kaipo žemės ukio kraštą. Krizio arba karo metu žemės ukio šalys visuomet mažiau pajaučia vargų, negu pramonės kraštai.

Kaip ankščiau vaizduodavomės Ameriką, taip dabar panašiai daugelio kraštų žmonės vaizduojasi Lietuvą ir stengiasi ją aplankyti ir net pabandyti, kaip nors "sutilpti" toje valstybėje, kurią pėsčias per tris dienas galėtum pereiti! Anot juokdariu: — strele peršauti...

Taip, Lietuva dar laiminga del to, kad krizio mažai tepaliesta ir kad čia žmonės ramųs, nepratę greit pasiduoti bet kokioms avantiuroms, sukilimams. Jeigu jau kada kas daroma, tai tik šaltai apgalvojus ir taip, kad netektų kraujo lieti, nes gyventojų mažas skaičius (2½ mil.) verčia žmogaus gyvybę branginti. Paskutinis sukilimas — perversmas buvo 1926 m. gruodžio 9d., per kurį nei vienas žmogus nežuvo! Net sužeistų nebuvo! O ar taip buna kitose šalyse. Todel džiaugiasi žmonės ir yra patenkinti rimta, stipria valdžios vyriausybe, kuri savo ruožtu brangina gyventojų ramybę ir jų gerbuvį.

Jei kartais kiek sudrumsčia krašte ramybę, tai tik neatsakingi, nesubrendę karštuoliai komunistai, "kakiminkai" (katalikų akcijos komitetas arba K.A.K.) arba kiti kraštutinieji elementai. Bet su tokiais greit apsidirbama: jie padedami į kalėjimus iš kur išeina dažniausia išmokslinti ir išmokyti kokio amato, kuris vėliaus juos padaro taip pat darbščiais, rupestingais krašto piliečiais.

TRUPUTIS APIE LIETUVOS KALĖJIMUS

Iš lauko pažiurėjus į niurius, geležiniais krotais ir geležinėmis durimis bei aukšta muro tvora atskirtus nuo pasaulio kalėjimus, šiurpas nukrato kuną ir pamanai "Tesaugo mane visi šventieji nuo tų namų"! Tačiau viduje viskas kitaip atrodo. Kiekviename Lietuvos kalėjime yra bibliotekos, mokyklos, įvairios dirbtuvės, bažnytėlės.. Vadinasi, žomgus, kuris tik nėra visai sugedęs, turi progą ir galimumą pasimokyti ir netik reikalingus kasdieninius daiktus pasidirbdinti, bet ir įvairius meniškus daiktus, net brangius kurinius sukurti!.. Visoje Lietuvoje garsus kalėjimų išdirbiniai: baldai, įvairus mediniai kambarių papuošalai, dežutės, muzikos instrumentai, albumai, knygų įrišimai ir t.t. Žemės Ukio ir pramonės parodose kalėjimai už savo eksponatus visuomet gauna medalius, pagyrimo lapus. Kalinių darbo apavu, rubais dėvi daugelis miestiečių, o spintos, piešti paveikslai, įvairios drožinėtos figuros, dežutės, puošia dažno inteligento kambarį, rašomąjį ir tualetinį staliuką. Kauno kalėjimo spaustuvė ir dirbtuvės aprupina reikmenimis daugelį raštinių. Privatius biznierius, tiesa, kaip ir kitur pataiko padarti ir "amerikoniškų" triukų su savo bizniais, bankrotais, staigiais praturtėjimais arba subiednėjimais. Bet tai daugiau svetimtaučių kraujo atstovai ir tik vienas kitas tikras lietuvis (nors ir už tuos kelis gėda visam kraštui!)

Tačiau, susektas, nelieka nenubaustas! Jei bent kuris pabėga į tokią šalį iš kurios "iškrapštyti" negalima. Su daugeliu šalių yra padarytos sutartys apie pasikeitimą nusikaltėliais, todel mažai telieka nenubaustų.

LIETUVIŲ TAUTOS PRISIKĖLIMO ATGARSIAI IR VILTYS

Didžiajai Lietuvai esant po Rusijos letena ligi 1915 metų ir po Germanijos batu 1915 — 1919 m. savo spaudos, laisvos spaudos, kaip ir neturėjom. Mažą buvo raštingų žmonių ir kietas okupantų režimas neleisdavo laisvai lietuviškas mintis dėstyti, leisdavo spausdinti tik tai kas jiem neprieštaravo ir tik taip, kai jie norėjo. Tik ne lietuvių tautos gerovei! Vieni buvo pasiryžę surusinti, o kiti — suvokietinti lietuvių tautą ir visą kraštą, kad žemėlapy nebutų Lietuvos vardo, o žemės paviršiuje— lietuvių kalbos. Bet, nei vieniems nei kitiems nepasisekė tai padaryti. Lietuva prisikėlė ir, kad ir labai sunkiais laikais, kad ir visai menkais ginklais apgynė savo vardą ir iškovojo sau laisvę! Gal tai stebuklas? O gal tik prikankintai, paniekintai tautai laiku tartas Vilson'o linksmas žodis.. "Kiekviena tauta turi spręsti savo likimą!"? Gal?

"Tai, kaimuose, liaudy užsilikusi ir miestuose pradėjusi atgimti graži lietuvių kalba neparsidavusi jokiai svetimai įtakai: jos dainos, pasakos, priežodžiai, patarlės skambėję kelis šimtus metų iš lupų tų visų paniekintų mužikų, baudžiauninkų, kol jų tarpe pradėjo gimti nauji pranašai: Sim. Daukantas, Jonas Basanavičius, Maironis, Vincas Kudirka ir kt. sutvirtino viltį ir užkurė kiekvieno širdy šventos laisvės ugnį.

Tautos pranašai užgimdavo ir mirdavo palikdami apie save, savo darbus — Lietuvai Motinėlei — kaip jie sakydavo, šviesia atminti. Pranašų takai budavo migloti erškėčiais užžėlė, o jų širdys ir liežuviai dažnai uždaryti kalėjimuos... Jų, nors ne visų, vardai dabar yra įrašyti arba dar tebe rašomi į Lietuvių tautos istorijos lapus; jų paveikslai puošia vėl laisvos tėvynės— Lietuvos mokyklų sienas, o biustai didžiausias ir gražiausias miestų aikštes, sodnus, universitetų ir didesnių visuomenės šalių tribunas. Garbė mirusiems Tautos darbininkams!

Dėja... dar nevisa Lietuva prisikėlė! Prusų Lietuva su Tilže, Gumbine, Inslute ir kt. miestais — apylinkėmis tebemigdoma vokiečių monais ir grąsinimais, baudomis!... Tikroji Lietuvos sostinė Vilnius ir kiti miestai k. a. Gardinas, Seinai, Suvalkai, Švenčionys su visomis (V. Krėvės aprašytomis knygoje "Lietuvos senovės padavimais") aplinkėmis pavergta klastingų kaimynų lenkų... Laikas slenka... Pajus laisvės jausmą ir tebevergaujantieji!...

Per 300 metų Didž. Lietuva išbuvusi svetimų valdžioje 1918 m. vasario 16 d. pasiskelbė visam pasauliui, kad ji nori buti, kaip ir kitos tautos, laisva ir niekeno nepriklausoma. Nors kaimynai kaišiojo kojas, bet Lietuva atsistojo!

Po 5 mėtų ir vadin. Mažosios Lietuvos dalis su Klaipėdos uostu ligi Nemuno ir Baltijos juros, sukilo prieš laikinai paskirtą direktoriją ir prisijungė prie Didžiosios Lietuvos. Ir pirmų ir antrų atvėju buvo aukų.

Yra sakoma, kad laikas, tai kaip kandys suėda geriausius žmogaus prigimtus jausmus. Tačiau tai netiesa! Klaipėda ir visas Lietuvos pajuris 600 metų išbuvęs Vokiečių valdžioje ir visaip jos mėgintas vistiek **liko lietuviškas!..** Ir kalbą ir papročius išlaikė su džiaugsmu siekė laisvės!..

Tik kolonistų vokiečių šeimos, tebesijausdamos lyg vokiečių žemėje gyvenančios putėsi ir tebesipučia prieš lietuvių valdymą.

Bet, kaip nesulaikysi upės bėgimą, ji vis ras sau vagą), taip nesulaikysi ir lietuvių tautos atbudimo!..

Kaip prisijungė Klaipėda su pajuriu prie savo tautos didžiosios dalies, taip prisijungs ir dar tebevergaujanti lenkams Vilnija, Suvalkija ir kitos lietuviškos žemės.

Tik svarbu mums, visiems lietuviams, kaip tėvynėje, taip ir užsieny gyvenantiems laikytis tikros vienybės, nes ir musų liaudies dainelė sako: "Kur du stos — visados daugiau padarys! Viens pradės — kits padės — draug toliau varys!"

Kaunas, 1933 II. 12.

Dukrytei

Tavo
akys —
kaip lino žiedai.
Tavo plaukučiai —
patys linai.
Tave,
kaip drugelį
plasnojantį,
svajoju, —
ar tu žinai?
Kai
vienas aš
dabar,
jeigu
tu butum —
ant kelių
man
pripultum,
su
savo
širdele
plakančia
prigultum
prie manosios —
ir
butume
mudu du!
Tavo
galvelę
aš
glostyčiau,
tavo
petelius
prie krutinės
spustelčiau —
tu,
pažvelgusi
į mane,
parymstum
taip...
Mano dukryte,
mano
mažytė!... —
Dar
aš vadinčiau
kitaip.
Nėra tavęs,
tu —
svajonėje,
aš —
be tavęs...
Tik
su ilgesiu —
savo
mylonėje...
Nėra
tavęs,
ir nebuvo...
(net)
galutinai,
rodos,
pražuvo.
Tavęs
nesulauksiu,
kas duos man
tave?
Nėra
dar tos motinos,
kuriai —
dėl tavęs —
atiduočiau
save...
Sunku
atiduoti
jai yra
save,
moters
kai
"pamokytas",
netikiu
ja!

Arėjas Vitkauskas

Kaunas, 1933 II, 16 d.

LIETUVIAI!

VAŽIUOKIT TIESIAI Į KLAIPĖDĄ

— SU —

Didele Vasarine Ekskursija

LAIVU

S. S. FREDERIK VIII

Iš New Yorko Birželio 3, 1933

LAIVAKORČIŲ KAINOS:

	Į vieną pusę	Į abi pusi
Trečia klesa	$92.00	$153.50
Turistine klesa	111.50	187.00
Kabinine klesa, minimum	132.50	245.00

— Taksai reikia primokėti —

DEL PLATESNIŲ INFORMACIJŲ, UŽSAKYMŲ ir LAIVAKORČIŲ KREIPKITĖS PAS MUSŲ AGENTUS:

COSMOPOLITAN TRAVEL SERVICE, J. Ambraziejus ir E. Rudnikas, Sav., 168 Grand St. — Brooklyn, N. Y.
ATLANTIC TRAVEL SERVICE, K. Sidabras, Prop. 342 W. Broadway, — So. Boston, Mass.
BARTKEVIČIUS, P., 678 N. Main St., — Montello, Mass.
"DIRVA", 6820 Superior Ave., — Cleveland, Ohio
MOLIS, P., 1730 — 24th St., — Detroit, Mich.
"NAUJIENOS", 1739 So. Halsted St., — Chicago, Ill.
TREČIOKAS, A. S., 197 Adams St., — Newark, N. J.
URBŠAS, J. J., 187 Oak St., — Lawrence, Mass.
VARAŠIUS, A. S., 12th & Carson St., — Pittsburgh, Pa.
"VIENYBĖ", 193 Grand St., — Brooklyn, N. Y.
WASHNER, C. J., 1921 Carson St., — Pittsburgh, Pa.
ŽEMANTAUSKAS, J., 130 Congress Ave., — Waterbury, Conn.

Ir kitus musų autorizuotus agentus,

ARBA

Scandinavian-American Line

27 Whitehall St., New York, N. Y. | 248 Washington St., Boston, Mass. | 130 N. LaSalle St., Chicago, Ill.

Kas Darosi Sovietų Rusijoje

Kadangi Amerikos Lietuvių bolševikiškoji spauda, kaip "Vilnis", "Laisvė" ir kiti, bevarydami burliokišką propagandą ir besmergdami kiekvieną lietuvišką veikimą įvarė apatiją kaikuriems savo pasekėjams, kurie su faktais jau nebesiskaito, o tik rodos ir laukia tos dienos, kada lig tas Hitleris su granatomis galėtų po gatves švaistytis ir viską kas ne hitleriška su žeme sumaišyti.

Mes čia talpiname vieną iš daugelio jau pirmiau tilpusių Amerikos Lietuvy laiškų apie bolševikų rojų Rusijoje. Šis laiškas tilpo ir "Naujienose", kurį šiomis dienomis vienas lietuvis čikagietis aplaikė nuo savo sesers iš Sovietų Rusijos. Mes dėdami šį laišką nesidžiaugiame, kad ten bolševikijoj viešpatauja bado šmėkla, o norim tik pasakyt bei parodyt savo skaitytojams bolševikiškos spaudos netaktą, kad ji vieton teisybės, sėja melą tarpe savo skaitytojų.

Štai ką ta sesuo rašo savo broliui čikagiečiui, kuri išgyveno Uralo apygardoje, Rusijoje per 21-rius metus:

"Atsiprašau, kad taip ilgai tylėjau ir neatsakiau ant jusų laiškų. Pas mus toks baisus skurdas, kad gyvename, kaip bepročiai. Dėl bado nieko nebesinori žinoti, kas dedasi pasaulyje, bei duoti žinoti apie save. Ligi šių metų šiek tiek buvo galima užlaikyti gyvastis. Bet dabar nuo sausio 1 d. Uralo apygardoje atsisakė visai beduoti duonos. Rinkos uždraustos— nieko negalima gauti, o ypač duonos. Agentai visur slankioja, ir jeigu sužino, kad kur pirkai duonos, tai pardavėją ir pirkėja baisiai nubaudžia — penkiais metais kalėjimo ir daugiau.

"Uždirbtus pinigus taipgi užturi ir nemoka po 2 ir 3 mėnesius, nes banke pinigų nėra. Tiems, kurie dirba, tai stalovoje vieną kartą per dieną duoda už pinigus pasininkiško valgio. Ir kas dieną tas pats: sušalusios bulvės ir daržovės. Knygelėn užrašo, kad jau gavai pavalgyti, ir vėl lauk kitos dienos. Duonos visai nematyti. Ir taip skurstame pusgyvi.

"Badas ne dėl to, kad neužaugo. Praslinkusi vasara buvo puiki, šilta ir visuomet lijo į laiką. Bet žmonėms tenka badauti todėl, kad bevtarkiai ukininkauja; pasėja per žingsnį grudus, o kitus sunaudoja savo gerovei, o ne žmonių labui.

"S. miestą žmonės apleidžia, — važiuoja į kitus miestus, kur girdi, kad duonos duoda. Mes taip pat greitu laiku norėjome važiuot į Maskvą, kur gyvena vyro brolis. Pereitą vasarą trims savaitėms pas jį buvo nuvažiavęs mano sunus Vytautas. Grįžo labai dėkingas. Labai jam dėdė patiko, o dėdei Vytautas. Vadino atvažiuoti pas jį gyventi. Su juo visada susirašome. Jis labai apie mus rupinasi, ypač Vytautą labai myli ir stengiasi padaryti jį žmogumi. Bet nelaimė, kad dabartiniu laiku nieko neįsileidžia į Maskvą. Tur but, laikinai uždraudė. Tad taip ir pasilikome čia badauti. Jis gailisi, kad negali mums jokiu budu pagelbėti, kadangi valgomų daiktų neleidžia nei persiųsti, nei parvežti, o pinigai mums nieko negali pagelbėti. Tai taip ir gyvename ir vystame, kaip lapai, ne iš kokios ligos, o vien tik dėl bado.

"O kiek mes stengėmės, kad neskursti! Dirbome per ištisas dienas ir beveik naktis. Bet dabartiniu laiku tai nieko negelbsti. Tik dar gerai, kad gyvename švariame ir šiltame kambarėlyje bei turime neblogų drabužių ir avalinės. Todėl šalčio nekenčiame. O žiema šalta, — beveik visą laiką 30 laipsnių šalčio.

"Kai pažvelgi ant kitų šeimynų, tai baisu darosi. Pusnuogiai, pusbasiai vaikštinėja. Neturi nei duonos, nei malkų. Kambarių sienos sniegu apneštos. Malkų neduoda, o rinkoje kad ir yra, tai už puvėsių vežimėlį reikia 50 rublių mokėti. Jų užtenka tik kokioms šešioms dienoms.

"Kada mes norėjome į Lietuvą važiuoti, tai buvo lengviau gyventi. Buvome jau sutaupę ir pinigų. Bet dabartiniu laiku visus išleidome beveik vien tik ant malkų. Visas nusiraminimas — tai šiltas kambarėis. Išeiname į darbą, alkani ir grįžtame atgal alkani. Ir dar namie reikia dirbti.

"Nuvargę krintame į lovą miegoti. Bet atgulus negalima užmigti. Tušti viduriai kaukia. Niekas neskauda, o užmigti negalima. Vytautas atsikelia, pasiima knygą ar gitarą, — taip ir kankinasi be poilsio.

"Rodos, viską atiduotumei, kad kas nors kąsnelį duonos duotų. Mes užpelnome nemažai, — per mėnesį abudu padarome 500 rublių ir daugiau. Bet už tuos pinigus nieko negalima nusipirkti. Kiekviename mieste, o taip pat ir Š. yra krautuvės, kurios vadinama 'torsnais'. Ten yra visko, bet galima pirkti tik už auksinius daiktus ir svetimų šalių pinigus.

"Pinigų, kuriuos buvome sumokėję už pasportus, negrąžino. Pasakė, kad mes neprivalome priešintis įstatymams. Esą, jeigu mes ir toliau jų reikalausime, tai busime patraukti atsakomybėn. Taip tie pinigai ir žuvo.

"Mano visa viltis žusta. Nebenorėjau visai atsiliepti. Bet pamaniau: jeigu mes greitai gulsime į kapus, tai jus ir nežinosite, kur mes dingome..."

SENAI LAUKIAMA

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiurėjimo

Knyga Jau Gatava

Joje Telpa Apie 400 Receptų Del Gaminimo Įvairių Valgių

Puslapių 173. Su paveikslais

Kaina su prisiuntimu $1.00

Sveikatos atžvilgiu ta knyga turėtų rastis kiekvienoj Lietuvių šeimoj

Užsakymus siųskite šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street — Worcester, Mass.

LIETUVIAI!

SKAITYKITE ir PLATINKITE AMERIKOS LIETUVĮ

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ

Turėdamas kišeninį žodynėli, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą be niekeno pagelbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina $1.00

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street

Worcester, Mass.

Kas Dedasi Lietuvoje

IŠKASA KARIŠKŲ DALYKŲ

Lekėčiai, Šakių aps. — Mikytų kaimo laukuose kasdami akmenis du darbininkai neseniai rado dviejų metrų gilumoj žmonių kaukuolių, arklių kaulų, surudijusių pentinų, žaboklių, žalvarinių rinkelių, metalinių durklo galų ir kita. Be to, buvo rasta ir nesurudijusi žvaigždė, matyt, koks atsižymėjimo ženklas, kurią paėmė kasamos žemės savininkas. Radiniu žmonės stebisi, nes niekas nežino, kieno tie likučiai bus. Kai kas mano, kad tai bus švedkapiai.

LIETUVIŠKOS KEPYKLOS REIKIA

Kaišiadorys, Trakų apskr. — Nors mieste ir yra kelios duonos kepyklos, bet visos žydų laikomos ir dėl to šeštadieniais ir kitomis žydų šventėmis buna uždarytos. Per ilgas uždarų kepyklų laikymas ne maža keblumo ir sunkenybių gyventojams sudaro. Todėl lietuviškos kepyklos čia visi pageidauja ir jai veikti yra geros sąlygos. — **Tsb.**

NESKUBA SAMDINIŲ IEŠKOTI

Sintautai, Šakių aps. — Šioj apylinkėj gyvena, daugiausiai, stambus ukininkai, kurie kasmet samdo po keletą samdinių. Nesant vietoje pakankamai samdinių, ukininkai dėl jų besivaržydami ir atlyginimą jiems pakelia. Pav. pernai bernui buvo mokama iki 350 litų su visu išlaikymu metams, mergai — 320, pusberniui — 200 ir piemeniui — 180. Tačiau šiemet ukininkai samdinių neskuba ieškoti, nes jiems pernykštis atlyginimas yra perbrangus, o samdiniai už pigesnį atlyginimą nenori eiti. — **Tsb.**

DIENA TAVO — NAKTIS MANO

Dusetos, Zarasų aps. — Daugelis šio krašto ukininkų tarnaičių, vakaro sulaukusios, palieka savo tarnybos vietas ir eina kur išmanydamos, daugiausiai, į pasilinksminimus ir vakarus. Jei kas jas nuo to atkalbinėja arba draudžia, tam jos dažnai atkerta, kad "Diena tavo, o naktis mano". Po niemiegtos nakties menkas buna darbas diena, nenaujiena užužsnusti ir bedirbant. Tokia naujovė, žinoma neilgai gali tverti. — **Tsb.**

NUOVADAS IŠAIKVOJO PINIGUS

Balbieriškis, Marijampolės aps. — Pereitais metais čia buvo įsteigta policijos nuovada. Gyventojai šios įstaigos atsiradimu labai apsidžiaugė, nes visi reikalai su policija galima buvo vietoje atlikti. Tačiau neilgai jiems tuo teko džiaugtis kaip ir nuovados viršininkui p. Lokšiui, kuris dabar sėdi Marijampolės kalėjime ir apie savo žygius galvoja. Pasirodo, per trumpą viršininkavimo laiką, jis spėjo suklastuoti orderius ir išeikvoti per 1000 litų valdžios pinigų. Nukentės ir ne vienas ukininkas, iš kurio buvęs viršininkas paėmė mokesčius ir nedavė kvito. Balbieriškiečiai vis tik jo gailisi, sako neblogas buvęs žmogus. — **Tsb.**

PELNINGI TELEFONO AUTOMATAI

Kaunas. — Kaune, įvairiose vietose, yra įtaisyta 18 telefono aparatų, kuriais daug naudojasi gyventojai. Pasikalbėjimas tegalimas tik su miestu ir už tai reikia mokėti 20 centų. Be patogumo gyventojams, tokie automatai, pasirodo, duoda didelį pelną ir telefonų stočiai. Pereitais metais visi 18 automatų davė 31.202 litų. Yra tokių automatų, iš kurių per mėnesį gaunama 500 — 600 litų pajamų. Tai labai geras pelnas, nes telefono automato įtaisymas ir amortizacija nedaug tekaštuoja. — **Tsb.**

REIKALINGAS TELEFONO AUTOMATAS

Kybartai, Vilkaviškio aps. — Kybartų, kaip pasienio mieste, eina didelis prekybinis judėjimas. Dažnas pirklys bei eksporteris norėtų savo reikalus skubiau atlikti ir mielai pasinaudotų telefono pagalba, bet kaip tyčia, mieste nėra nė vieno telefono automato, o jis čia labai ir labai reikalingas.

Žygiuoja aplink Europą. Sausio 7 d. Kybartus aplankė 3 latviai technikai, kurie sakėsi eina pėsti aplink Europą. Jų kelionės tikslas — aplankyti visas Europos valstybes ir pamatyt esamus techniškuosius įrenginius. Kelionei lėšas pelnosi parduodami savo atvaizdus. —**Tsb.**

NE KRIZIO LAIKAMS PROJEKTAI

Kaunas. — Kauno telefonų centralinė, išaugus miestui, pasidarė per maža ir negali aptarnauti didėjančio klientų skaičiaus. Dėl to plečiant jos darbus iškyla reikalas ir naujų rumų statymo klausimas. Nesant pinigų, buvo manoma tai padaryti atidavus stoties statymą ir jos įrengimą kuriai nors privatinei bendrovei, bet ir šis sumanymas dėl daugelio priežasčių buvo atidėtas. Tačiau pereitų metų gale jis vėl iškilo. Susisiekimo ministerija paskyrė žinovų komisiją, kuri turėjo išdirbti atatinkamą telefonų stoties projektą. Neilgai dirbusi, komsisija priėjo išvados, kad tokiai stočiai tinkamiausi namai bus geležiniai ir sudarė tam tikrą jų planą. Gal but šis planas ir labai geras, bet kauniškius jis vis tik nustebino, tuo labiau, kaip ne laiku kilęs. Tokiais krizio metais statyti geležinius namus ir jiems viską pirkti užsieny, daug kam rodosi ne krizio laikams projektas. — **Tsb.**

AKLAS BEKONAS IR RIESTAINIŲ VEŽIMAI

Pandėlys, Rokiškio apskr. — Turgų dienomis į Pandėlį apylinkės rusai atveža vežimus riestainių. Nors jie ir nepigus, bet ukininkai bematant išperka. Nekalbant apie riestainių skanumą, jiems reiktų didelės švaros savaitės. Kartais pasitaiko net pelių apgraužtų riestainių.

Principinis bekono klausimas. Neseniai į bekonų priėmimo punktą atvežė bekoną, kuris visais atžvilgiais tiko, bet bedėdamas antspaudą agentas pastebėjo, kad bekonas viena akim aklas. Dėl šios priežasties jo nenorėjo priimti, bet ukininkas pradėjo protestuoti ir įrodinėti, esą kas iš to, kad "mano bekonas aklas, juk vis tiek jis į raštininkus neis, o, pagaliau, jo galvą galit man, iš fabriko grąžint. Agentas susimąstės ir paskambino telefonu į fabriką klausdamas, kaip tokį klausimą išspręsti. Iš ten jam buvo atsakyta, kad bekoną reikia priimti. Pažymėtina, kad ukininkai tuo įvykiu buvo tiek susidomėję, kad namo nesiskirstė, kol jis jiems nepaaiškėjo. Esą toks dalykas "bekonų gadynėj' yra jiems labai svarbus žinoti. **Tsb.**

JAU PELNOSI VERTEIVOS IMPORTO LEIDIMŲ VARDAN

Kybartai, Vilkaviškio aps. — Nei iš šio nei iš to čia pastaruoju laiku kuro sandėliai pakėlė akmenims anglims kainas. Vietoj imtų 3,10 — 3,20 ct. už centnerį, jie dabar pradėjo imti jau 3 lt. 50 ct. Dėl ko kainas pakėlė, ne dažnam aiškina ir tik kai kam pasako, kad dėl importo suvaržymo, kuris reiškiasi importo leidimų įvedimu. Tik viena Kybartų ukininkų dr-ja anglims kainų nekelia ir pardavinėja jas, kaip pardavinėjusi, po 3 lt. 10 ct. centnerį. Toks nepagrįstas kainų kėlimas vartotojus labai supykdė. — **Tsb.**

MAŽIAU VEDASI

Deltuva, Ukmergės apskr. — Kitais metais šiuo metu budavo jaunimas tik ir kalba apie vestuves ir važinėja piršliais, bet dabar ša, sako krizis ir dėl to reikia palaukti pinigingesnių laikų. Vestuvės pasidare čia retas atsitikimas, o jei ir buna, tai labai kuklios.

Patobulėjo paštas. Iki Naujų metų Deltuvos pašto agentura iš Ukmergės korespondenciją gaudavo tris kartus per savaitę, bet šiemet ji jau gauna kas rytas. Ši galimybė jau leidžia gyventojams dienraščius ir kitą, dažniau kaip kartą per savaitę, einančią spaudą skaityti. — **Tsb.**

TRIJŲ KARALIŲ PAPROTYS

Andriejavas, Kretingas apskr. — Šioj apylinkėj dar tebesilaiko senoviškas paprotys — pasirėdžius bibliejiškais Trim Karaliais su angelu — žvaigžde lankyti žmones ir giedoti atatinkamas giesmes. Matyt toks vaikščiojimas "karaliam" apsimoka nes jie kelių valsčių gyventojus apeina. — **Tsb.**

NESIDŽIAUGIA ŠIMTĄ TUKSTANČIŲ RADĘ

Merkinė, Alytaus aps. — Neseniai p. Urvikai Kauno turgavietėj iš įvairių senienų ir surudijusių geležgalių pardavėjo nusipirko švininio vamzdž.o gabalą, kurį ištirpinę norėjo sunaudoti kaip šviną. Betirpinant jiems tą vamzdį katile, kai tik švinas pradėjo tirpti, staiga į viršų iškilo kaž kokių popierių pundas, panašus į knygą. Išėmę jie tą pundą iš katilo pradėjo tyrinėti, o kai išardę jį, nepaprastai nustebo radiniu. Pasirodo vamzdy buta 100 vokiškų banknotų po 1000 markių vertės ir visų tų pačių, 1910 metų laidos. Kaip tokioj vietoj tokia stambi pinigų suma galėjo atsirasti, nesunku įsivaizduoti. Pav. kodėl pinigų į tokį "seifą" negalėjo paslėpti koksnors turtuolis, kuris netikėjo vokiečių bankams okupavus vokiečiams Lietuvą, arba tuo pat metu koks nors vokietys jų nepriplėšė iš gyventojų ir, laukdamas "geresnių laikų" taip pasinaudojo tuo pat "seifu", kad kas iš saviškių nepamatytų ir iš jo nenukniauktų. Kodėl pinigai buvo pamiršti, dabar neapsimoka galvoti, nes jie praktiškos vertės neturi ir, kaip radėjai sako, kokia 15 metų pavėluoti rasti. — **Tsb.**

GYVENA, KAIP PROSENELIAI GYVENO

Vabalninkas, Biržų apskr. — Nariškių kaimas visoj apylinkėj pasižymi nepaprastu gyvenimo senoviškumu. Ukininkai visus javus dar spragilais kulia, patys kamarose paprasčiausiomis girnomis javus mala, senoviškiausiais mintuvais linus išsimina, moterys netik skarales, bet ir, beveik, visus rubus išaudžia. Bendrai to kaimo gyventojai visa, išskyrus gal geležinius ir metalinius daiktus, patys namie gaminasi. Taip senoviškai gyvenant ir nestebėtina, kad tik keletas žmonių laikraščius skaito. — **Tsb.**

DĖL BLOGŲ KELIŲ NEGALI UŽSIDIRBTI

Kalnėnai, Kauno aps. — Apylinkės kaimų ukininkai kasmet užsidirba pinigų veždami iš valdiško miško į sandėlius pagamintą medžiagą. Šiemet taip jau daug miško medžiagos yra paruošta, bet blogi keliai neprileidžia ukininkų prie šio, uždarbio, šaltinio. Jie vis laukia žiemos kelio, kurio šiemet ilgai nėra. — **Tsb.**

KUŽIUOSE NAUJA BAŽNYČIA

Kužiai, Šiaulių aps. — Kužių bažnyčia didžiojo karo metu buvo sudeginta. Iki šiol kužiečiai bažnyčios neturėjo ir rupinosi ją pasistatyti. Tai jiems sunkiai sekėsi, ypač atėjus krizio metams. Parapijiečių aukomis, ir valdžios pašalpa, pereitų metų rudenį buvo baigta statyti murinę bažnyčią, kuri Kalėdų antrą dieną buvo iškilmingai pašventinta. Bažnyčią statant daugiausiai pasidarbavo kun. Kleiba. — **Tsb.**

ATVIRUTĖS

PARSIDUODA UŽ PUSĘ KAINOS

Pasiskubinkit Jas Įsigyt

Kazimieras G. Lukšys ką tik buvo sustojęs Worcestery (Mass. valstijoj) ir rodė iš Lietuvos krutamus paveikslus. Vėliau buvo užėjęs į Amerikos Lietuvio knygyną ir paliko atviručių iš įvairių Lietuvos miestų. Atvirutės puikiai nufotografuotos ir vaizduoja gyvus žemiau talpinamus Lietuvos vaizdus iš sekančių vietų:

Airiogalos	Laukuvos	Sidabravo
Alytaus	Lazdijų	Sintautų
Anykščių	Leipalingio	Skapiškio
Aukštadvario	Lelių	Skaudvilės
Balbieriškio	Leliunių	Skirsnemunės
Betygalos	Liškevos	Skuodo
Birštonо	Mariampolės	Slavikų
Biržų	Mažionių	Stakliškio
Butrimonių	Meškučių	Stulgių
Čekiškės	Miraslavo	Svedasų
Daugų	Mosiedies	Šiaulių
Ežerėnų	Naumiesčio Š. A.	Šilavos
Garliavos	Naumiesčio T. A.	Šilalės
Girkalnio	Nemakščių	Švėkšnos
Grinkiškio	Onuškio	Taujėnų
Griškabudžio	Pakražantės	Tauragės
Jezno	Pakruojo	Telšių
Joniškėlio	Palangos	Tirkšlių
Joniškio	Paliunės	Tytavėnų
Josvainio	Pandelio	Udrijos
Jurbarko	Panemunėlio	Ukmergės
Kaltinėnų	Panevėžio	Utėnos
Kalvarijos	Papilės	Vabalninkų
Kamajų	Pasvalio	Vadoklių
Kartenų	Pilviškių	Varėnos
Kauno	Plungės	Veisiejų
Kazliškio	Prienų	Veiverių
Kazlų Rudos	Pumpėnų	Veliuonos
Kėdainių	Radviliškio	Viduklės
Kelmės	Ramygalos	Viksnių
Klaipėdos	Raudenų	Vilkaviškio
Kražių	Rokiškio	Vilkijos
Krekinavos	Salakų	Vilniaus
Kretingos	Salantų	Virbalio
Kuršėnų	Sedos	Višakio Rudos
Kvėdarnos	Seirijų	Žagarės
	Seredžiaus	Žeimių

Norintieji įsigyt kaikuriuos iš viršui sužymėtų vaizdų, galit juos gaut Amerikos Lietuvio Knygyne sekančiu patvarkymu: Kas prisiųs 25c, tas gaus 12 vaizdų atvirutėmis; kas prisiųs 50c, tas gaus 25 vaizdus. O kas prisiųstų $1.00, tas gautų 50 vaizdų atvirutėmis. Kreipkitės sekančiu adresu:

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon St., Worcester, Mass.

VERKIANT REIKIA KIAUŠINIŲ SUPIRKINĖJIMO PUNKTO

Ariogala, Kėdainių apskr. — Nors pieno centras ir ragina pienines supirkinėti kiaušinius, bet pieninės raginimui mažai rodo susidomėjimo ir nesteigia supirkinėjimo punktų. Neperka kiaušinių ir Ariogalos pieninė. Dėl to ariogališkiai yra priversti juos atiduoti pusdykiai žydeliams. Dabar čia 10 gerų kiaušinių moka 60 — 70 centų, o pieno centras pieninėms išmoka net 1 lt. 50 centų. Įsteigus supirkinėjimo punktą, ukininkai už kiaušinius per pus daugiau gautų. — **Tsb.**

LAUKIA KAD LAIKRODIS PATS PASITAISYTŲ

Naujamiestis, Panevėžio aps. — Naujamiesčio bažnyčios bokšte yra įtaisytas didelis laikrodis, kuris kol ėjo, labai gerai gyventojams patarnaudavo, bet kai sustojo ėjęs — visi pasigedo. Laukia jie nesulaukdami, kada, pagaliau, laikrodis bus pataisytas, bet niekas juo nesirupina. Šalėms ir kitokiems dalykams pinigų randama, bet laikrodžiui iš "mirties taško" išvaryti, tai ne. Taip ir stovi nabagas laikrodis sutingęs ant pusiau ketvirtos. — **Tsb.**

PER BRANGI BELGŲ ELEKTRA UKININKAMS

Pakuonis, Kauno aps. — 1930 metais Lietuvos rajoninių elektros stočių b-vė, kurios stambiausias dalininkas yra kauniškė elektros stotis, vesdama elektros laidus į Pakuonį, nutiesė juos pro stambiuosius ukius ir dvarus: Laukiškių, Jakimiškių Pagermonto ir Patamulšio, manydama, kad jie naudosis elektros energija, bet tik du dvarai jų viltis pateisino. Pasirodo ukininkai dėl to elektra nesinaudoja, kad ji jiems esanti per brangi. — **Tsb.**

MAŽOSIOS LIETUVOS LAIKRAŠČIŲ PARODA

Klaipėda. — Sausio 13 d. Lietuvių tautos kulturai kelti "Aukuro" draugija, minėdama lietuvių spaudos 100 metų sukaktuves, muzikos mokykloje atidarė Mažosios Lietuvos laikraščių parodą. Paroda yra labai gausi ir įvairi. — **Tsb.**

PINIGAI GOBŠUMĄ PAŽADINO

Jėznas, Alytaus aps. — Neseniai šio valsčiaus viršaitis susekė vieną, jau gana seniai savivaldybei tarnaujantį, tarnautoją, kuris klastuodamas kvitus savinosi pinigus. Sugautas jis prisipažino tuo budu pasisavinęs 80 litų, kuriuos geruoju grąžino ir prašė viršaičio, kad jo už tai tieson netrauktų. Viršaitis jo pasigailėjo, teisman netraukė, bet tik pranešė apskrities viršininkui.

Patvirtinta sąmata. Apskrities viršininkas patvirtino Jėzno valsčiaus savivaldybės sąmatą šiems metams, kuri yra suvesta 32450 litų sumai. Už pernykštę ji yra mažesnė; pernai buvo — 49,825 litų. — **Tsb.**

TRUKSTA, TIK NEŽINO KO

Lekėčiai, Šakių aps. — Lekėčių parapijos kapinės apleistos ir tvora palužusi jau ne šiandien. Ne be to, kad parapijiečiai tokiam reiškiniui butų abejingi, jie net susirinkimą tuo reikalu padarė ir nutarė kapines aptverti, bet tuo vis kas ir baigėsi. Dažnas pasako, kad įvykdyti kaž ko truksta, bet nežinia ko: pinigų ar gero noro.

Patys apsirupina mėsa. Lekėčiuose nėra nė vienos mėsos krautuvės, o jos prireikus, gyventojai skerdžia kiaulę ar karvę, kurios mėsą paskiau ir išsidalija. Toks mėsa aprupinimo budas esąs patogus ir pigus. — **Tsb.**

UTENOS NAUJIENOS

Mokytojų konferencija. Sausio 6 d. įvyko Utenos apskrities pradžios mokyklų mokytojų konferencija, kurioj dalyvavo per 200 mokytojų.

Šiaulių namų įkurtuvės. Sausio 7 d. Utenos šaulių rinktinė persikėlė į savo, ką tik pastatytuosius, namus. — **Tsb.**

KERTA ĄŽUOLUS

Stakliškės, Alytaus aps. — Stakliškių girininkijos Degsnių, Budų ir Gojaus miškuose prasidėjo ąžuolų kirtimas. Kertama ne plonesni, kaip 60 centim. storio ąžuolai. Iki šiol jau yra iškirsta per 700 ąžuolų. Šį darbą dirba apie 100 žmonių, daugiausiai, vietos gyventojai ir uždirba per dieną, kiekvienas, po 3 — 5 litus. — **Tsb.**

Ar Jusų

Barzda

Vingiuojasi?

Ar jųs kenčiate nuo gustelių, augančių ant jųs kaklo ar smakro? Ar Jusų barzda auga į visas puses? Jei taip, tai turit kitaip skustis, ir manom, kad musų patarimas bus jums naudingas. Tukstančiais tukstančių žmonių turėjo panašių nesmagumų, bet panaudojant Probak dvilypį skustuvą, surado didelį patogumą keblumų prašalinimui.

Gal jųs klausite mus, kuomi šis skustuvas yra ypatingas del sunkiai skutamos barzdos. — Tam yra daug ypatybių. Probak skustuvas yra ypatingas tuomi, kad jis turi visai skirtingas ašmenis nuo kitų skustuvų.

Jums reikia tik pabandyt Probak skustuvą, o patys patirsite jo vertę. Mes užtikrinam Jums, kad šis skustuvas bus vienas iš patogiausių ir tinkamiausių skutimosi reikale. Visi, kurie naudoja šį skustuvą yra mums dėkingi. Pabandykite įsigyt nors viena pakelį Probak skustuvų šiandien.

PROBAK BLADES

FOR GILLETTE RAZORS

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS ĮSTORIJA IR PADĖTIS

(Pabaiga)

Kaip ir kokį biznį vedė pirmutiniai B-vės vadai, galima suprasti jau štai iš ko:

Kad išlaikyti Bendrovės vairą Karužos-Račkausko šeimų rankose, sugalvota "supirkti" akcijas ir už jas "užmokėti" beprocentinėmis notomis (vekseliais), ir sekantiems buvo taip akcijos parduota:

	Akcijų skait.
1. Romanui Karužai ..	1,000
2. Val. Karužai	1,000
3. Vincui Karužai	200
4. Vac. Karužai	200
5. Laurai Karužai	200
6. Marei Karužai	200
7. Stellai Karužai	200
8. J. Strimaičiui	1,000
9. S. Strimaitienei	1,000
10. A. B. Strimaičiui ..	1,000
11. P. J. Žiuriui	1,000
12. M. W. Bushui	1,000
13. J. S. Lopattai	1,000
14. V. K. Račkauskui ..	1,000
Viso akcijų	10,000

Turint saviškių rankose 10,000 akcijų, be pinigų įgytų, galima buvo netik lengvai sudaryti kvorumą, bet podraug sudaryti ir dirketoriatą iš tokių asmenų, kurie organizatorių planams nebuvo priešingi. Apart to, už šią transakciją — išduodant 10,000 sėrų be pinigų sau, savo šeimai ir draugams — Romanas Karuža pasiėmė iš Bendrovės $2,000.00 komiso.

Vėlesnis direktoriatas, ištyręs šį švindelį, transakciją panaikino ir akcijos buvo atšauktos, bet du tukstančiai komiso jau pasiliko pas Karužą.

Beveik panaši transakcija buvo ir su J. J. Bačiunu. Račkauskas "pardavė" p. Bačiunui 500 akcijų $5000.00 sumai ir gavo užtai $500.00 komiso. Momentaliai nupirko nuo p. Bačiuno už $5000.00 "Lithuanian Publishing Co." akcijų (ta bendrovė tada leido buvusią Olševskio "Lietuvą" Chicago). Vėliau bendrovė toji subankrutavo ir akcijos liko be vertės, bet musų Bendrovės šėrus $5000.00 sumai p. Bačiunas tebeturi.

Taip tai buvo varomas musų Bendrovėj akcijų "pardavimo" biznis. Suprantama, eiliniai akcininkai mokėjo "cash", šventai manydami ir tikėdamiesi pagelbėti atstatyti Lietuvą...

KIEK IŠMOKĖTŲ KOMISŲ?

Peržiurėti visas knygas imtų porą mėnesių laiko, todel pasitenkinsim veikusių revizijų komisijų raportais, iš kurių matyti išmokėtos sekančios sumos už algas, keliones ir komisus nurodytiems asmenims:

1. Romanui Karužai	$29,123.09
2. V. K. Račkauskui	19,181.08
3. Jonui Strimaičiui	18,880.71
4. A. S. Trečiokui	11,263.87
6. P. J. Žiuriui	9,609.07
5. M. W. Bushui ..	9,978.35
7. A. B. Strimaičiui	3,905.28
8. J. S. Lopattai ...	2,641.20
9. Kun. P. Gudaičiui	1,124.89
10. J. O. Širvydui	163.50
11. Kun. N. J. Petkui ..	85.00
Viso išmokėta	$105,587.04

Tas buvo maž-daug 1917-1921 metų laikotarpy. Todėl aišku, kad ketvirtadalis visų nuo žmonių surinktų pinigų nuėjo organizatoriams ir direktoriams už visokius "pasidarbavimus".

KUR DINGO KITI PINIGAI?

Iš revizijos komisijų raportų randu sekančius išmokėjimus nuo 1917 iki 1921 m. (nuo 1921 m. Bendrovė jau nustojo aktyviai veikti):

3. Direktoriams ir organizatoriams	$105,587.04
2. Resorcine Companijoj žlugo	88,700.00
3. Algoms išmokėta	52,136.38
4. Kiti komisai ir išlaidos	35,223.29
5. Skelbimams ir publikacijoms	23,390.14
6. Nuostoliai parduodant U. S. Liberty bondus ..	15,619.18
7. Nuostoliai įkuriant Baltic States Banką	14,377.62
8. Smulkioms išlaidoms (?)	12,531.82
9. Paštas ir raštinės išlaidos	12,265.01
10. Raštinės baldai ir įtaisymai	5,698.48
11. Kelionės (?) ..	4,586.57
12. Dividendai (1917 iki 1920 metų)	8,665.90
Viso	$397,281.43

Aukščiau paduotos sumos Bendrovei yra jau "dingusios".

Pradedant su 1922 m. Bendrovės išlaidos yra tiktai alga sekretoriui (pirmiau 40.00 į sąvaitę, o dabar $35.00), taksai, nuošimčiai SLA., direktorių ir raštinės išlaidos, metiniai susirinkimai — viso apie $5,000 į metus.

Reikia taipgi pastebėti, kad tuojaus po karo Bendrovė padarė pusėtinai daug pelno iš siuntimo pinigų į Lietuvą, už laivakortes, už siuntimą prekių ,už parduotą benziną ir gazoliną Lietuvoj, taipgi už nuošimčius ant pinigų, — viso iš tų šaltinių yra gauta apie $211,000.00. Tikras skaitlines vergiai kada bus galima gauti, nes knygvedystė yra labai neaiški ir daug rekordų truksta.

KAIP YRA SU INDĖLIAIS?

Indėlių-investmentų yra Lietuvoje ir Amerikoje, ir juos turime atskirai enumeruoti.

Lietuvon buvo perkelta $175,000.00. Ši suma buvo paversta į 4,000,000 auksinų. Tais pinigais buvo atidarytas Kaune Lietuvos Atstatymo Bendrovės skyrius, į kurį greit iš Amerikos persikėlė Romanas Karuža su visa savo šeima, podraug jo švogeris Jonas Strimaitis ir, pagalaus, Račkauskas. Iš tų 4 milijonų auksinų buvo įdėtos sekančios sumos į tveriamas naujas bendroves:

Į "Nemuną"	1,000,000 auksinų
Į "Ringuvą"	1,301,000 "
Į "Dubysą"	804,000 "
Į Kred. Banką	895,000 "
Viso	4,000,000 auksinų

Kada Lietuva permainė savo piniginę sistemą, pakeisdama markes ir auksinus į litus, tai tie 175,000.00 Bendrovės pinigų liko tik sekančios vertės:

"Nemuno" 415 akcijų po 250 litų	$10,375.00
"Ringuvos" 2554 akc. po 100 litų	$25,540.00
"Kredito Banko" 2361 akcijų po 100 litų	$23,610.00.
Viso	$59,525.00

Iš to aišku, kad Lietuvoj dingo musų $115,475.00 (iš $175,000.00). Vėliau "Dubysa" visai žlugo; "Ringuva" jau beveik žlugus. Nors nominalė vertė musų akcijų Lietuvoj yra $59,525.00, bet norint jas dabar parduoti, vargu butų galima gauti $20,000. O sudėta $175,000!

Turime taipgi $4,900 vertės Lietuvos Laisvės Paskolos bondų, kuriuos taipgi galima priskaityti prie indėlių Lietuvoj.

Amerikoj turime įdėję pinigus sekančiai:

1. Lietuvos Žemės Bankas, kun. žiliaus organizuojamas dabar jau dingęs	$2,300.00
2. Baltic States Bankas, iš kurio visi pinigai laikui bėgant ištraukti ir sunaudoti bėgantiems reikalams	$63,710.00
3. Progress Shoe Co. pirkti šėrai, kompanijai subankrutavus, žlugo	$1,000.00
4. Resorcin Chemical Co., kompanijai subankrutavus, žlugo	$88,200.00
5. Lithuanian Publishing Co., pirktų šėrų Bendrovės šėrais, dabar Bačiuno rankose	$5,000.
6. American Home Builders Co., kuriai kompanijai esant labai blogoj padėty, indėlio vertė yra abejotina	$20,000.00
7. Bendrovės namas New Yorke, ant kurio yra $40,000 skolos Susivienijimui ir apie $9,000. taksų ir kitokių "liens", bet namas Bendrovei su remontais iš viso kainavo $110,000.00	

KĄ IŠTIKRŲJŲ TURIME?

Prie dabartinių aplinkybių niekas negali tikrai pasakyti, kas yra šiandien ko verta, arba kokia vertė to paties daikto bus rytoj. Todėl ir mano čia paduodamos skaitlinės, yra tiktai išreiškimas asmeniškos nuomonės. Mano manymu, dabartinis Bendrovės aktualis (ne ant popieriaus) turtas yra maž-daug sekantis:

1. Namas, į kurį įdėjome $110,000.00, atėmus SLA. mortgičių sumoj $40,000.00 ir užsivilkusius taksus, etc.	$50,000.00
2. Lietuvos Laisv. Pask. bondai	$4,900.00
3. Lietuvos indėliai: "Nemunas" ir "Kredito Bankas"	$20,000.00
4. Ofiso įtaisymai ir baldai	$500.00
5. Pinigai banke ir ant rankų, pagal komisijos raportą sausio 6, 1933 m.	$4,590.00
Tikras Bendrovės turtas, apie	$79,990.00

Akcijų turime išduotų (37,593) už $355,930.00, o turto turime apie $80,000.00, taigi musų akcijų vertė yra apie $2.00 su viršum.

Kadangi Bendrovę be abejo turėsime likviduoti, nes joks biznis nei prie dabartinių aplinkybių, nei greitoj ateity neįmanomas, ir kadangi pasirodo, jog prie geriausių aplinkybių ir didžiaus ių pastangų paskutiniame sėrininkų suvažiavime buvo galima gauti tiktai 11,264 akcijų reprezentaciją, ir likvidavus Bendrovę ir paskelbus proporcijonalę akcijoms turto padalinimą, vargu atsišauks daug au kaip 15,000 akcijų, o kadangi likvidavus, neatsišaukusių akcininkų pinigus amžinai nieks nelaikys, tai be abejo pinigai bus išdalyti tiktai atsišaukusiems, ir todėl dar vis gali išeiti po apie $5.00 su virš už akciją.

Paduodamas šitas žinias, aš nenoriu nieko nei kritikuoti, nei teisti. Kiekvienas gali daryti savitiškų išvadų. Ar šiokį ar tokį nuosprendį išnešime, ar mes ką smerksime ar atleisime, skirtumo nedaro: Lietuvos Atstatymo Bendrovės milžiniškas turtas yra žlugęs, ir Amerikos lietuviams, jį sudėjusiems, dingęs.

Vienok turime dėti visas pastangas, kad iki birelio 1, 1933 m. gautume atstovybę (pamainas, proxies) dar ant 6,533 akcijų, ir todėl visi tie akcininkai, kurie savo įgaliojimus dar nesat išdavę, padarykit tai tuojaus, nes jei iki tai dienai nesudarysim reikalingą kvorumą, tai sušauksim Bendrovės Specialį akcininkų susirinkimą liepos mėn. šių metų ir Bendrovės vargus nutarsime vienaip ar kitaip likviduoti. Bet tie akcininkai, kurie neatsišauks, jau negalės likvidacijoj dalyvauti ir visi jų į Bendrovę įdėti pinigai jiems dings: jais proporcionaliai pasidalys tie, kurie atsišaukė ar dar atssišauks.

Taigi, Bendrovės akcininkai, nors dabar, nors tais likučiais dar susirupinkit.

Adv. F. J. Bagočius,
Liet. Ats. B-vės Vice Pirm.
253 W. Broadway
So. Boston, Mass.

Naudokitės Proga!

"AMERIKOS LIETUVIS" Į LIETUVĄ TIK $2.

Kurie turi užrašę į Lietuvą "Amerikos Lietuvį" ir jau jų prenumerata yra išsibaigus — prašom panaujint. Taipgi nurėtume paprašyt ir pačių Lietuvos skaitytojų atsikreipt į savo giminaičius Amerikoje gyvenančius, kad jie iš naujo panaujintų arba užrašytų Amerikos Lietuvį.

Amerikos Lietuvio prenumeratos kaina Suv. Valstijose $1.50 Užrubežy—Lietuvoje $2.00.

Dabar pabrangėjus į užrubežį laikraščio persiuntimo kainai, ilgai už dyką siuntinėt negalėsim. Ir kad nereiktų laikraščio persiuntinėjimo sustabdyt, prašome pasiskubint jį atnaujint.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Į LIETUVĄ
PER HAMBURGĄ

Moderninis, patogus ir kitų neviršijamas visose klasėse patarnavimas. Savaitiniai išplaukimai iš New Yorko. Patogus ir greitas geležinkeliu susisiekimas iš Hamburgo.

VIDUTINĖS KAINOS

Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba

HAMBURG-AMERICAN LINE
80 Boylston Street, Boston

5,000 Skaitytojų Vajus Baigiasi; Pasiskubinkit Gaut Dovanas!

Kas dabar užsirašys "Amerikos Lietuvį" metams ir prisiųs $2., tas gaus DOVANAI $2.40 vertės Istoriją Žymiausių Europos Tautų Kariavusių Senovėje ir Pasaulinėje Karėje su Lietuvos Kariuomenės Priedu. Su Žemėlapiu. 193 dubeltavi puslapiai — pavieniai su priedu, 456 puslapiai. 134 paveikslai.

Apie tos knygos vertę, kurioję tilpsta Istorijos Žymiausių Europos Tautų Kariavusių Senovėj ir Pasaulinėj Karėj, daug čia nekalbėsim, tik trumpai pažymėsim, kad iš joje aprašytų karišku baisinybių daug nepaprastų įspudžių įgysit, daug iki šioliai jums nežinomų dalykų patirsit.

Čia talpinam tik kai kuriuos paveikslus, tilpstančius Istorijoje Žymiausių Europos Tautų Kariavusių Senovėje ir Pasaulinėje Karėje. Gi tilpstančias prie paveikslų istorijas Paliekame Dovanų Knygoje del tų, kurie taps "Amerikos Lietuvio" skaitytojais.

Neronas, vienas iš blogiausių Romos imperatorių skambina kankles laike degimo Romos miesto.

Imperatorius Fredrikas Barbarossa, prigeria bandyme pereiti per upę Palestinoje, į pabaigą 12-to šimtmečio.

Orleano Mergelė, Joanna d'Arc

Didėji salė Versailles palociuje

Galileo, garsus italų mokslininkas mokina, kad žemė sukasi aplink saulę.

Skerdynė protestonų, šv. Baltromiejaus naktyje, 1572 m.

Tos knygos padarymas lėšavo virš dviejų tukstančių dolerių ($2,000.) Bet dabar, norėdami "Amerikos Lietuvį" išplatint, atiduodam ją savo skaitytojams už DYKĄ. Užtaigi kviečiame visus musų skaitytojus ir rėmėjus ateit mums į talką išplatint "Amerikos Lietuvį" tarpe čia bei užsieny gyvenančių savo draugų pažįstamų. "Amer. Lietuvio" prenumeratos kaina užsieny truputį didesnė, todel maloniai prašome jos prisilaikyt: į Kanadą—$2.50; į Lietuvą — $3.00 metams, su Dovanomis ir persiuntimu.

Jeigu kam ir nepasisektų prikalbint mums vieną-kitą naują skaitytoją, tai prašytumem nors sau pasinaujint ant ilgesnio laiko; DOVANOS vis tiek bus prisiųstos už Jusų pasidarbavimą, o sykiu ir už palaikymą Lietuviškos Spaudos Reikalų. Rašykite —

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET, — WORCESTER, MASS.

Vietos žinios

Kaip Worcestery Išmoka Algas Laike Bankų Atostogų

Worcesterio didžiausios krautuvės laiko savo paprastą išmokėjimo programą ir moka algas grynais pinigais. Antradienį, dvi didelės krautuvės užmokėjo savo darbininkams pinigais. Kita krautuvė algas išmokėjo pinigais trečiadieny, gi ketvirta išmokės šeštadieny. Kiek krautuvės turi pajamų pinigais, tuos išmoka algoms. Worcesterio gatvekarių kompanija teipgi išmokėjo algas pinigais.

Didžiausios Worcesterio dirbtuvės, kaip American Steel & Wire kompanija, Graton and Knight kompanija, Morgan Construction kompanija, Norton komapnija, Crompton & Knowles ir panašios didelės išdirbystės dar tikrai nenusprendė galutiną nusistatymą algų reikale, bet didžiuma ketina išleist čekius po mažas sumas, gi šie čekiai galės but iškeisti Worcesterio krautuvėse. Tokiu budu darbininkai bus aprupinti. American Steel & Wire kompanija, kuri visuomet išmoka darbininkams čekiais, dar riša algų problemą. Šios kompanjios centras yra Clevelande, bet dar Worcesterio skyrius jokių instrukcijų nėra gavęs. Šios kompanjios čekius dabar niekas nenori iškeist.

Keleta kompanijų duoda savo darbininkams kredito laiškus, už kuriuos galima nusipirkt valgių. Tarp šių kompanijų yra Sawyer Lumber Co., Washburn Co., George C. Whitney Co. ir American Narrow Fabric kompanija.

Algos Iki $25. ir $10. Taupytų Pinigų Paliuosuota

Bankai užsispyrę reikalavo, kad butų jiems leista paliuosuoti pinigus algoms, tai nusidžiaugė gavę taisykles nuo bankų komisijonieriaus Guy, kad galima algas paliuosuot nedaugiau kaip po $25. vienam žmogui. Taigi bankieriai buvo užsiėmę trečiadienio vakare su smulkmenomis išmokėjimui šių algų. Bankai nori sutvarkyt visą algų išmokėjimą įvairioms Worcesterio įstaigoms su mažiausiu trukdymu. Algų pinigai turės didelę reikšmę ekonomiškame padėijme ir pagelbės palengvint kelią prie sugrąž nimo komercijos judėjimo. Šią savaitę prekybos ir pramonės veikimas buvo veik sustojęs.

Teipgi, pagal bankų komisijonieriaus taisykles, žmonės gali išsiimt po $10. iš savo sutaupytų pinigų, maistui, kurui ir vaistams, kaipo pagelba tiems, kuriems reikalinga.

Buvo pradėta spausdint čekius "scrip" kurie butų vartoti vieton pinigų. Vienok tas planas buvo padėtas į šalį, nes Jungtinės Valstijos išleis naujus pinigus, paremtus ant tvirtų valdžios pamatų.

Worcesteriečiai Apsigyvens Lietuvoje

Juozas ir Petronėlė Žvirbliai, kurie pereitą rudenį grįžo į Lietuvą su vaikučiais atrašė savo giminėms, kad jau nusipirko ukę ir čia nesugryš. Jie apsigyvens Pušynų kaime, Gudelių valsčiuje, Mariampolės apskrity. Uošviai labai ragino juos pirktis žemės ir užsilikti. Juozas Žvirblis grįžo Lietuvon, nes čia nebuvo darbų. Jisai prieš penketą metų buvo parvykęs Lietuvon, apsivedė, paskui grįžo į Ameriką. Jisai už keletą mėnesių parsitraukė žmoną iš Lietuvos. Pagyvenę čia vos penketą metų, nusprendė aplankyt Lietuvą, nes darbai sustojo. J. Žvirblis išgyveno Amerike apie 27 metus ir per visą laiką gerai dirbo. Juozas ir Petronėlė Žvirbliai išvyko Lietuvon rugpiučio 30-tą dieną, pereitais metais per "Amerikos Lietuvio" agenturą.

Worcesterio Krautuvė Išdalino Valgių 6,000 Žmonėms

Trečiadieny, Brockelman Brolių valgomųjų daiktų krautuvė išdalino 12,000 svarų sumaltos jautienos ir 6,000 svarų svogūnų be jokios užmokesties neturtingiems žmonėms. Iš viso suviršė 6,000 žmonių stovėjo trijose linijose ir viens po kitam gavo pietus už dyką. Visi išreiškė gausų dėkingumą del šios firmos duosnumo. Šioji krautuvė viešai užkvietė žmones, kad ateitų ir gautų pietus be jokių išlaidų. Kiekvienas gavo po du svarus mėsos, šešis ar septynis svogunus ir dežutę kruopų. Kaikurios neturtingos moterys susitarę, po dvi ar po tris, gavo daugiau mėsos negu kiti. Pirmoji stovėjo pas vežimėlį, kita įėjo į krautuvę atnešė kitą ryšulį, o paskui vėl pirmoji įėjo į krautuvę kol antroji stovėjo pas vežimėlį. Tokiu budu jos prisidėjo pilną vežimėlį ir pasidalinus bus kelioms dienoms. Bėda daug išmokina.

Atsidaro Naujas Grožės Salionas

Šeštadieny, kovo 11-tą dieną, atsidaro lietuviškas grožės salionas po vardu "Anna Maria Beauty Parlor", Bancroft Trust budinke, 60 Franklin gatvės, kambarys nr. 216. Šioji žinia ypač įdomi visoms Worcesterio lietuvaitėms. Toj dienoj bus duodamos dovanos. Pirma kuri ateis gaus už dyką Bonat nuolatinį sugarbinavimą vertės $10.00. Antroji kuri ateis gaus bile kokį darbą už pusę kainos. Šiame grožės salione bus visas darbas padarytas už prieinamas kainas. Čia rasite visą vėliausios mados įtaisymą. Lietuvaitės kviečiamos atsilankyti ir susipažint.

PRANEŠIMAS

Llietuvių Darbininkų Susivienijimo Sociajalės 57-tos kuopos šaunusis metinis banketas įvyksta sekmadienį, 12tą dieną kovo (March) 1933. Prasidės 4-tą valandą po-pietų ir tęsis iki vėlai nakties, Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott gatvės. Rengėjai turi parandavoję abi svetaines — apatinėje svetainėje bus paruošta puiki vakarienė ir svečiai galės privalgyt iki sočiai; viršutinėje svetainėje bus duodama lietuvių žavėjanti liaudies dainų programa, kurią išpildys lietuviai menininkai, kaip tai, J. Sabaliauskas, V. Tumanis, M. Paraliutė, Aido merginų ir vaikinų choro oktetai ir kiti dainininkai, akompanuojant M. Meškienei.

Sportas – Ristynės

8-tą dieną kovo įvyko Mechanics svetainėje ristynės, kuriose ritosė Kazanjian armenų stipruolis su Numa Andersonu — švedu. Jiedu ritosi per 30 minutų vieno kito neparisdami.

Antra pora buvo džentelmonas Vašburnas, kuris papratęs vietoje ristis, kumščią naudot. Bet jo kumščia šį šykį nieko negiliavo del švedo Jono Fribergo; švedas jį į porą minutų paguldė bepakartodamas Vašburno metodą.

Svarbiausiomis to vakaro ristynėmis buvo Dženkino su Hansonu. To vakaro ristynių sprendėjas perstatęs svarbiausiąją ristikų porą, pasakė, kad kuris iš šių dviejų ristikų išeis pergalėtojum, tai sekantį trečiadienį turės progos parodyt savo spėką susikibus su Džimiu Brauningu. Na, tai rodosi ir ėmėsi kiek druti: vienas kitą permesdami, vienas kitą parisdami. Tačiau netrukus buvo galima matyt, kad buvęs švedų tvirtuolis Hansonas jau pradėjo silpt be kovodamas prieš jaunuolį Dženkiną.

Dženkinas jį parito du sykius pagrečiai. Ir tokiu budu sekančią savaitę gaus progą su Džimiu persiimt. Dženkinas atrodo smarkus ristikas, kuris kaip tik tinkamas bus Džimiui oponentas; kuris kurį pergalės, galės pasakyt tik tie, kurie dalyvaus businčiose ristynėse.

Šios ristynės buvo neskaitlingos. Mat valdžiai uždarius visus bankus, uždarė ir žmonių pinigus, o į ristynes reikia šiek tiek turėt ir smulkių. Susirinkusioji publika buvo be upo, ir rodėsi lig šias ristynes ji butų lankius iš pripratimo. Reiškė tikrą depresiją. **Rep.**

S.LA. 57-tos Kuopos Susirinkimas

Sekmadieny, Kovo 12 d., 1933 m., antrą valandą po pietų, 57-ta kuopa laikys mėnesinį susirinkimą, L. U. K. svetainėje, 12 Vernon gatvės.

Nariai ir narės, neateikite ankščiau kaip dvi po pietų, nes 358 kuopa iki dviejų laiko savo susirinkimą. Nuo 2-tros valandos po pietų pradėsim savo susirinkimą. Todel nariai ir narės, kurie tik galit, ateikit, nes yra labai daug svarbių reikalų aptart. Taipgi dar tie, kurie esat neužsimokėję metinio tarimo duoklių, 1931 m. (po 50c) ir 1932 m. (po 40c) malonėkit užsimokėt ko greičiausia; tie nariai, kurie neužsimokėjo paskirtų kuopai duoklių, arba kurie šiaip suspenduoti, jei susirgtumet arba mirtumet, tai nė pašalpos nė pomirtinės neaplaikytumet. Kurie nariai skolingi kuopai, skolingi ir centrui (sulig SLA konstitucijos).

J. Degesiunas, Kps. Pirm.

Didelis Veikalas "Pranašystė"

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet, Šv. Marijos kolegijos studentai stato scenon didelį veikalą, užvardintą "Pranašystė". Kolegijos studentai jau lošė šį veikalą Bostone ir Waterbury, Conn., gi šio sekmadienio vakare, kovo 12-tą vaidins šį veikalą, Šv. Kazimiero bažnyčios svetainėje, Worcestery. Veikalą anglų kalboje parašė kun. A. Coughland, C.SS.R., gi lietuviškai vertė kun. dr. J. Navickas, M.I.C. Vaidinime dalyvauja apie 30 asmenų, visi vyrai. Atvaizduoja daug gražių scenų, juokingų ir graudžių, kas padaro veikalą labai įdomiu. Vaidinimas išmargintas giesmėmis ir dainomis. Giesmės, dainos, muzika, puošnus drabužiai, nuolatinis scenų keitimasis, juokai ir ašaros — visa tai sudaro nepaprastą įspudingą vaizdą, todel vertėtų tasai veikalas visiems, kas tiktai gali, pamatyti, nes lietuvių scenoje tokių veikalų retai pasitaiko. Studentai, kurie mokinasi Thompsone, savo lošimu be abejonės nustebins visus worcesteriečius. Kas tik gyvas ateikite ir pamatykite šį nepaprastą perstatymą.

Whist Party Su Laimėjimais

Kovo 25 d., 1933 m., kaip 7:30 v. vakare, L. U. K. svetainėje, 12 Vernon gatvės, SLA. 57-ta kuopa rengia Whist Party arba kazyravimo vakarą. Bus skanių valgių ir saldžių gėrimų. Bus teikiamos trys dovanos del lošėjų Whist ir trys dovanos del pinaklio lošėjų, kurie turės giliuką, tai dovanas laimės.

Mes, 57-tos kuopos veikiančioji komisija užprašome ateit į tą vakarą (kovo 25-tą dieną). Visus Worcesterio lietuvius, 318 ir 358 kuopų narius, mes užtikrinam, kad busit patenkinti ir linksmai laiką praleisite. Įžanga suaugusiems 30c, vaikams 15c. **J. Degesiunas**

SLA. 57 Kuopos Pirmininkas

Labdaringos Dr-jos Veikimas

Labdaringos draugijos nariai yra daug nuveikę nelaimingų žmonių labui. Šioji draugija sušelpia pavargėlius, prižiuri ligonius namuose, arba aplanko ligonius ligoninėse, kur tiktai yra lietuvių. Tam tikslui yra išrinkta po dvi ypatas aplankyti įvairias ligonines.

Šiais metais išrinkta darbšti valdyba iš sekančių narių: pirmininkas Petras Katauskas, lietuvis kontraktorius; vice pirmininkė P. Karašauskienė; p. Jankauskas ir Antanas Tamulevičius, raštininkai; Jonas Reinikas, iždininkas; A. Lukosevičienė, M. Sčiukienė, P. Alavošius, kasos globėjai; O. Žiurinskienė, maršalka.

Šioji draugija išrinko veikiančią, komisiją, kuri pasiskirstė darbais ir veikia kiek tiktai išgali. Yra teipgi išrinkta trys ypatos, kurios prižiurės ir kontroliuos draugijos nuosavybę, ypač visiems gerai žinomą "Maironio Parką". Šioji draugija laiko susirinkimus kas trečią penktadienį kiekvieno mėnesio, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Sekantis susirinkimas įvyko kovo 17-tą, 1933 metuose. Visi neturtingieji, kurie norite gaut Velykoms dovanų, malonėkite ateit į šį susirinkimą. Kviečiam kuo daugiausia lietuvių ateit ir prisirašyt.

Vienas Iš Narių

Aušros Vartų Jaunimas Rengiasi Prie "Minstrelio"

Lietuvos Vyčiai prie Aušros Vartų parapijos laikė mėnesinį susirinkimą pirmadienio vakare, kovo 6tą dieną. Užbaigus senus reikalus, vyčiai nutarė surengt metinį minstrelio vakarą po Velykų. Rengimo komisijon įeina Vincentas Vieraitis, Bernardas Borisas ir Juozas Leikus.

Šeštadienio vakare Lietuvos Vyčiai loš basketbolą su Aido choro komanda, Providence gatvės Junior mokykloj. Lietuvos Vyčių merginos teipgi loš. Vyčiai organizuos basebolo komandą, vadovaujant Jonui Stradanui ir Jonui Zinkevičiui.

Vincentas Vieraitis pirmininkavo. Ateinantis susirinkimas įvyks balandžio 3-čią dieną, Aušros Vartų parapijos svetainėje.

PARSIDUODA

Ramos Nukirstų Kainų Rakandų Krautuvė yra skaitoma kaip turinti švariausius naudotus baldus už pigiausias kainas visame Worcestery. Čia rasite didžiausį pasirinkimą aliejaus pečių visame mieste. Nieko nekainuoja ateit ir apsidairyt. Perkame vartotus rakandus. Atidaryta per dieną ir vakarais iki 10-tos valandos. (9—11)

RAMO'S FURNITURE STORE
Tel. 3-2402
23 Hermon gatvės, Worcester, Mass.

KAMBARIAI BE VALGIŲ

Didelis kambarys kampinis ir priešakinis, su gerais rakandais, šiltas ir švarus. Ant antro aukšto. Kiti nuo $3. ir virš. Millet, 73 Wellington gatvės. (9—11)

SENAS AUKSAS TAI PINIGAS

Mokame pinigus už spilkas, branzalietus, žiedus, laikrodžius ar auksinius dantis, medalijonus, senus daiktus, lenciugus, kalnieriaus guzikus, auskarius, akinius, laikrodžių makštis ir už bile ką aukso ar sidabro formoje.
PASITIKĖTINI ĮGALIOJIMAI NUO BANKO
Atneškite ar Pasiųskite per Paštą
Bell's Brangenybių Atstovas
New Park Viešbuty,—Worcester
Tel. 3-2489 "Arti Capitol Teatro"

Ukės Pardavimui

Ukės visokių kainų ir įvairaus didumo. Dabar galima gauti gerų pirkinių. William Banaghan, Ukės Agentura, 311 Main gatvės, Worcester, Mass. (10—12).

6-os Naujos Komedijos ir Doros Sargas

Paskutiniu laiku Amerikos Lietuvis išleido keturius naujus veikalukus ir Doros Sargą, kuriuos tuojau patartina draugijoms išsigyt ir suvaidint.

1)–Po Apgarsinimui —
Vieno veiksmo komedija, 28 pusl. Lošia 4 vyrai ir 3 moterys. Kaina 25c.

2)–Atsiliepė Širdelė —
Vieno veiksmo dramatiškas vaizdelis, 31 pusl. Lošia 4 vyrai ir 2 moterys, ir

3)–Grybų Mišinys —
Vaikų Teatrui. Lošia maži berniukai ir mergaitės. Abu vekalukai vienoj knygelėj. Kaina 25c.

4)–Jonas Burbulas —
Vieno veiksmo komedija. 31 pusl Lošia 3 moterys ir vyras. Kaina 25c., ir

5)–Doros Sargas —
3-jų aktų drama, veikalas iš baudžiavos laikų. 90 pusl. Lošia 6 vyrai ir 4 moterys. Kaina 50c.

6)—Bijunėlis-Komedija
ir drama 4-se veiksmuose 6-se atidengimuose su dainomis. Parašė žymus dramaturgas V. Nagurnoskis. Lošime dalyvauja 15 ypatų. Kaina 50 centų.

7)—Sušaldyta Dėdienė,
Vieno akto farsas—komedija. Ši komedija pilna juokų ir gyvumo. Lošime dalyvauja 6 ypatos. Kaina 30 centų.

Imant visas knygeles sykiu — pasiųsime už $1.50. Kreipkitės šiuo adresu:

A. L. Knygynas
14 Vernon St., Worcester, Mass.

DU VEIKALUKU VAIKŲ TEATRUI
Keturios Metų Dalys
ir
Raudona Kepuraitė
Abu Veikaluku Vienoj Knygelėj
Parašė Lietuvos Žymus Dainus — Poeta
JUOZAS NARUSEVIČIUS
Abu veikalėliai parašyti eilėmis, dalyvauja chorai, vaikai solistai ir nesolistai. Žodžiu, veikalukai puikus ir įspudingi. Norint sulošt, reikia užsisakyt apie 15—20 knygelių. Knygelė 10 centų. Kreipkitės:—

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. — Worcester, Mass.

DIDYSIS LIETUVIŠKAS SAPNININKAS

JAU GATAVAS. Visi knygynai, knygų krautuvės bei pavieniai siųskite užsakymus tuojau.

Didysis Lietuviškas Sapninin kas yra papuoštas šimtais paveikslų. Savyje talpina 150 didelio formato puslapių, kuriuose aiškiai išguldo ir atspėja kiekvieną nors ir nepapraščiausią sapną. Prie Sapnininko eina dar ir kiti Laimės Spėjimo Aprašymai.

Sapnininko kaina ..... 75c.

Užsisakant daugiau egzempliorų duodame nuošimtį. Pinigus siųskite Money Order arba doleriais.

Amerikos Lietuvis,
14 Vernon St. Worcester, Mass.

PERKAME
Lietuvos
Laisvės
Paskolos
Bonus
Kreipkis
Amerikos Lietuvio Knygynas
Worcester, Mass. 14 Vernon St.

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4283

Dr. James H. Mason
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
33 Trumbull St. Worcester, Mass.
Telefonas 3-3532

DR. TESSMER
DENTISTAS
kambarys 206 — 306 Main St.
Telefonas 3-7365
Viršuj Iver Johnson's Sportininkų Daiktų Krautuvės

Vielvedžiai Patarnautojai
ELEKTRIKIERIAI
EKSPERTAI RADIO TAISYME
Moderninė Elektrikos Ko.
E. J. Šimkonis, vedėjas
KONTRAKTORIAI-INŽINIERIAI
172 Union St.
Dial 2-0339 Res. 6-2814
ŽEMOS KAINOS

Galandam Piautuvus, Peilius ir Žirkles
ECONOMY REPAIR SHOP
KALVIAI
Musų Speciališkumas Tai Raktai, Įvairiom Spynom ir Automobiliam
SULEIDŽIAM GELEŽIS
Kam. Lamartine ir Harding g-vių
Tel. 3-9294, Worcester

MESSIER'S DINER
Pabandykit Pas Mus Sykį
Pavalgyt
49 Millbury Gatvės

Dial 4-8574 Kraustytojai
Broliai Baravykai
PRISTATO ANGLIS ir MALKAS
Perkrausto Baldus ir Pijanus
Adresas:
489 Millbury St. Worcester, Mass.
157 Oxford St., Auburn, Mass.
Phone 6-3

A. Žiugžda
Lietuvis Meistras ir Maliorius
Statom garadžius. Taisom stogus. Pristatom namam pijažus ir patys planus padarom. Maliavojam namus išlauko ir vidaus pusės. Pleisteriuojam lubas. Įdedam grindis, duris, langus, ir abelnai iš senų namų padarom naujus ir kiek vienam už prieinamą kainą. Kreipkitės:
98 Ward Street
Worcester, Mass.

Parsiduoda
ANGLYS — ALIEJUS — MALKOS
Priimam užsakymus ir Pristatom į Namus
JONAS ČIRVINSKAS
340 Harding St., Worcester, Mass.

Lietuvis Blekorius
(TIN SMITH)
Turi įsitaisęs visokias mašinas ir gali bile bletės darbą padaryt arba sucinuot stogams šonines padaryt, vamzdžiams gventus įleist, prakiurusius daiktus užnitavot bei naujus padaryt. Darbą gvarantuoja jo ilgų metų patyrimas. Kreipkitės —
Klimas Česnulevičius
13 Whitney St.—Worcester, Mass.

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcestery

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5898
340 HARDING STREET

Graham Funeral Service
Per WORC Radio Stotį
Girdėsit Kvartetą Dainuojant Senus ir Žinomus Hymnus ir Dainas.
Kas Sekmadienis, 9-tą val. ryte
838 Main gatvės

Išmokite Juoktis
40 mašinėle rašytų puslakščių juokų iš viso pasaulio už vieną dolerį išsiųs: Rašytojas Arėjas Vitkauskas, Kaunas Lithuania.

VIENINTĖLĖ WORCESTERIO LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ SIUNTIMO AGENTŪRA

Parduodam Laivakortes keliaujantiems į Lietuvą ir atgal. Pagelbėsim išgaut Pasus. Vizas, Sugrįžimo Leidimus, Afideivitus ir įvairius kitus dokumentus. Siunčiam pinigus Lietuvon Doleriais arba Litais. Visus viršminėtus reikalus atliks Jums Juzė Leonaitė, viena iš prityrusių lietuvaičių, kuri pati nesenai važinėjo Europoje ir žino visas kelionės smulkmenas. Gali užtvirtint svarbius dokumentus Notary Public antspauda. Kam eit pas svetimtaučius, ar po stubas landyt pas bile kokį agentą, kuomet jus galit kreiptis į tikrą, autorizuotą agenturą—pas saviškius, kur gausit daug geresnį patarnavimą ir savo prigimtoje kalboje. .. Tel. 5-1094

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 Vernon Street Worcester, Mass.

"Amerikos Lietuvio" Spaustuvėje Atlieka Visokius Spaudos Darbus